

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, MEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLER. VASÁRNAP 24 FILLER

XVI. ÉVFOLYAM, 102. SZÁM.

Debrecen, 1939 május 5 péntek

ÁRA: 12 FILLER.

Búcsú és tanulság

Megtörtént a Házfelosztás, befejezte működését a képviselőház, mely pár nappal élt túl négy évet. 1935 április végén ült össze, ideje csak jövőre telt volna ki, de nem érte meg. Úgy jött, mint a nagy remények beváltója. *Késhegyig menő választás volt a szülőanyja. Bölcsője telve volt panaszok, petíciókkal.* Az ország nagyrészeben még akkor nyílt választási rendszer volt és ennek a rendszernek minden kirívó kísérő tünete teremtette meg azt a feszültséget, mely jellemezte az összeülő képviselőház egész működését.

Az *egység* jelszavai röpködtek akkor a levegőben és az *elmúlt négy év alatt mégsem tudott kialakulni az igazi nemzeti egység.* A végén pedig megbomlott maga a párt is, mely nevében viselte az egységet. *Több kormányt is megemésztett ez a parlamenti ciklus, soha annyi kormányújratás, átalakítás nem volt a magyar közéletben, mint az elmúlt parlamenti ciklus alatt.* Egymásután emésztette meg a kormányokat ez az időszak, ami természetesen *másra nem vezethető vissza, mint az egység hiányára.*

Reformok jegyében ült össze a most búcsúzó képviselőház. Reformok hangoztatása és ígérete hangzott túlárado *bombardó* szóval az 1935. évi választásokon. *Új világot, sőt boldogabb új szerződést hirdettek.* Meg is volt hozzá a parlamenti többség, egyik oldalról sem akadályozták, sőt az ellenzék oldaláról sürgették is a reformokat és mégis, a tető alá került alkotmányjogi reformokon kívül, *azok a reformok, melyek a széles néprétegek helyzetének javítására, a gazdasági fellendülés elérésére, a szociális igazság érvényesítésére vonatkoztak, mindössze vérszegény és hatástalan »újításokban«* nyilvánultak meg. A sok példa közül csak egyet ragadunk ki: a mezőgazdasági munkások öregség elleni biztosítását. Az erről szóló törvény annyira oszka, hogy most a meginduló választási agitációban már az új nevet felvett kormány-párt a törvény reformját követeli. Annakidején magunk is rámutattunk arra, hogy mennyire vérszegény ez a reform, íme, most azon az oldalon veszik át a bírálat hangját, amely oldalról annakidején mint nagy vívmányt és alkotást könyvelték el.

Négy éven át lett volna mód és idő megalkotni az 1935. évi választások előtt hangoztatott reformokat és most az a helyzet, hogy a legtöbb reformot ismét csak követelik — magukkal szemben is a választási népszerűség kedvéért.

Csáky külügyminiszter expozéja

Választási mozgalmak Debrecenben

A MEP listavezetője Báró Vay László
Erős helyi polgári ellenzéki lista veszi fel a küzdelmet
Május 28-án választ Debrecen
és Hajdú megye

A Ház-felosztás után most már Debrecenben is megindult a választási mozgalom. A jelek szerint nagy választási küzdelemre lesz kilátás.

Budapesti jelentés szerint a kormány-párt, a Magyar Élet Pártja báró Vay László volt főispánt jelölte Debrecenben listavezetőnek. Báró Vay vezeti a kormány-párt listáját, melyen második lesz dr. Ferenczy Tibor nyug. budapesti főkapitány, harmadik pedig Balogh István (Hatvan uca) párttitkár.

A MEP pótképviselőinek jelölték Nagybakay Rickl Antalt, Polgáry Istvánt és Molnár Jánost.

A debreceni MEP szervezet tegnap este tartott jelölő értekezletet. A választáson, mint értesülünk,

a debreceni ellenzéki polgárság a Független Kisgazdapárttal karöltve erős listát állít, melyen kizárólag helyi jelöltek szerepelnek. Olyan nevek, kik eddig is értékes munkásságot fejtettek ki a debreceni közéletben. A listát előreláthatólag már holnap nyilvánosságra hozzák.

Még nem tudni, hogy Lázár Andor, ki most a disszidensek közé tartozik, fellép-e újra Debrecenben. Fővárosi jelentések szerint Lázár Andor listát állít Debrecenben, de ez irányú mozgalomnak meg nincs nyoma.

A szociáldemokrata párt indul a választáson. Változatlanul Györki Imre a listavezetőjük. Második helyen Kallai Istvánt jelölik. A szélsőjobboldalról különböző el-

lenőrizhetetlen hírek keringenek. Ezen a fronton még nem alakult ki a helyzet. Úgy hírlik, hogy Balogh István, az eddigi nyilas képviselő nem lép fel, legalább is eddigi elhelyezkedésében nem. Szó van arról, hogy a Nemzeti Front kísérelne meg lista-összeállítást, másrészt a nyilas pártok szeretnék indulni, ha maguk között megállapodnának.

Országos pártoknak nem elismert pártoknak azonban nehéz a helyzetük a több ajánlás stb. miatt, úgyhogy ez a körülmény erősen befolyásolja indulási esélyüket.

Hajdú megyében

Hajdú vármegyében megmaradt az eddigi négy egyéni kerület,

Hol vagyunk attól a korszaktól, mikor a régi törvényhozás időálló törvényeket tudott alkotni. Most még a »megalósult« reformokat is reformálni kell.

A letűnő képviselőházi ciklus eredményzámlájának teheroldalán leginkább feltűnik az a tény, hogy az országban mutatózó nyugtalanságot nem tudta levezetni, sőt bizonytalanságot teremtett, mely megnyilvánult magában a többségi pártban és odáig vitte a dolgokat, hogy a belső feszültség pártszakadásban tört ki. A gazdasági helyzet alaposan megsínylette a parlamenti bizonytalanságot. Mint egy szomorú refrén hat éppen a képviselőház felosztásának napján az a megállapítás, hogy főleg az építőipar pangása következtében az ország fővárosában hitevenezzer családnak nincs biztosítva a kenyere. Sajnos, a vidéken sem külön a helyzet. Láthatjuk a debreceni állapotokat. Itt az építőipar, hozzákapcsolódva vagy húsz más iparág, a mai dologidőben csak *ankétálni* tud, sajnos, nagyon ráér, mert munka, az nincs.

A képviselőház búcsúztatásakor

mit mondhatunk mást: *Mikor jöttél, többet vártunk; mikor elmégy, nem siratunk.*

Új képviselőválasztásokra kerül sor. Alighogy felosztatták a Házat, már megjelentek a plakátok, sőt gumirozott *cédulácskák* is, feltüntetve egy ígéretet, egy-egy kívánságot. »A Magyar Élet Pártja magyar kézbe akarja adni a magyar földet« — hirdeti az egyik ragaszos cédulácska. *Hát miért nem tette ezt az elmúlt négy év alatt? Jogelődje, a NEP uralkodott, túlnyomó többséggel rendelkezett.* És még a kislehetekről szóló javaslatot is elterítették választások utánra.

Ha összehasonlítást teszünk, rájövünk, hogy sok minden változott, csak az *ígéretnek nem változtak.* Ugyanazok főbb vonásokban, mint négy évvel ezelőtt. Legfeljebb az *ígéretnek technikája változott.* Most már gumirozott cédulácskákra nyomják azokat. Jó lenne, ha az ígéreteket meg lehetne így ragasztani évekre. Jó lenne az *ígéretre fedezetet deponálni a*

közgyűzőknél. Akkor jobban hinnen a választó közönség. Mert így csak azt látja, hogy a multban elhangzott ígéretekkel emeleteket lehetne húzni, a valóságban pedig csak törpe viskói születtek meg az új reformoknak. Pedig ott voltak az egykori »dacos téglahordók!«

Most minden párt kibontja a zászlót és felvonul a választópolgárság felé versenyezve bizalmáért. Hát jól vigyázzon a választó. *Nézzé a garanciát, latolgassa azt, hogy kitől kérheti számon a hirdett programot, az ígéretek beváltását.* Mindenesetre ezt is könnyebben megteheti, ha a *maga sorából választ,* ha a helyi jelöltek mellett foglal állást. Nálunk is beszélnek *központból ledirigált* jelöltekről. Pedig tíz nevet is tudnók felsorolni, melynek viselője rátermett képviselővégre, ki értéket jelentene a politikai élet számára, kik állnának is amit megígérnek.

Tanuljunk a mult választásokból és *úgy válasszunk, hogy a választási programokból és ígéretekben valóság is legyen.*

Ez legyen a tanulság a szétosztott képviselőház búcsúztatásából.

ezenfelül még lajstromos választáson két képviselőt választ a megyei választókörzség.

Hajdúbosszörnyben a MEP jelöltje Uzonyi György, az eddigi képviselő, vele szemben a kisgazdapárt Csiba Endret állítja.

Hajdúnánáson dr. Benkő Géza a kormánypárt hivatalos jelöltje. A kisgazdapárt itt Berki Gyulát jelöli.

Nádudvaron ezuttal is Megay-Meissner Károly lép fel. Mint hírlík, ebben a kerületben a kisgazdapárt részéről Vásáry József indul.

Hajdúszoboszlón Tasnády Nagy András igazságügyminiszter a MEP hivatalos jelöltje. Sokan tudni vélték, hogy Juhász Nagy Sándor lép fel. Mint értesülünk azonban, Juhász Nagy Sándor távol tartja magát a választási küzdelemtől és nem kíván fellépni. Valószínűnek látszik, hogy a kisgazdapárt azért állít jelöltet a szoboszlói kerületben is.

A megye kormánypárti listavezetője, mint már megírtuk, Tasnády Nagy András igazságügyminiszter.

Rendelet a választások időpontjáról

Budapest, május 4. A Hivatalos Lap mai száma a belügyminiszter rendeletét közli az országgyűlési képviselőválasztások idejének megállapításáról. A rendelet szerint a választásokat a következő napokon tartják meg:

Budapestben, Debrecenben, Győrben, Hódmezővásárhelyen, Kecskeméten, Miskolcon, Pécsen, Szegeden május 28-án.

Ugyanevak 28-án választ többek között Hajdú vármegye.

Május 29-én választ több megye és város, közöttük Bihar vármegye is.

A választás egyéb hírei

Budapest, május 5. A képviselőház feloszlata után a kisgazdapárt azonnal értekezletet tartott a képviselőház egyik bizottsági termében. Az összejövetelen a közeli választásokkal foglalkozott a párt. Az értekezlet után Eckhardt Tibor Sztranyavszky Sándorral és Shvoy Kálmánnal tanácskozott. A tanácskozás után Shvoy Kálmán kijelentette, hogy visszavonul a politikai életből.

A kormánypárti és keresztény-párti volt képviselők is tanácskozással folytatták. A kormánypárt és a keresztény párt nem tud megegyezni a jelölésekben és elgégé ki-elvált. A kormánypárt a megyei listákon nem biztosítja a keresztény-párti jelölteknek azokat a helyeket, amelyek biztos mandátumot jelentenek. A keresztény-párti jelöltek gróf Esterházy Mórchoz fordultak: lépjen fel erőlyesen a kormánypárt, hogy a paktumot tartsa tiszteletben a kormánypárt.

A Keresztény Nemzeti Függetlenségi Párt fővárosi szervezete minden kerületben felállította már a pártirodákat és a legteljesebb agitációt fejté ki. A pártirodák általában zsúfoltak.

A Keresztény Nemzeti Függetlenségi Párt fővárosi listája a következő: Északi kerület: Zsitvay Tibor, Szilágyi Lajos, Lakatos Gyula. Déli kerület: Zsitvay Tibor, Usetty Béla, Payr Hugó. Budai kerület: Zsitvay Tibor, Terböcz Imre.

A pártban felmerült az a gondolat, hogy vidéken tartsák távol magukat a választásoktól két okból: 1. Nem áll rendelkezésre elegendő pénz, amely a választásokhoz szükséges volna. 2. A párt vezetői nem akarnak indulni.

A párttagok mindenképpen rá-

akarják bírni Sztranyavszky Sándort és Kornis Gyulát, hogy okvetlenül vállaljanak jelöltséget. Egyéniségük nélkülözhetetlen a magyar parlamentben.

Budapestről jelenti tudósítónk: A MEP jelölések körül több vonatkozásban bonyodalmak származtak. Így tegnap este az a hír terjedt el, hogy Rátz Jenő, ki a Ma-

gyar Élet Mozgalom egyik főszervezője volt, elgedetlen és nem is lép fel.

A Nemzeti Függetlenségi Párt tegnapi értekezletén — hír szerint — úgy határoztak, hogy a párt vidéken nem léptet fel jelölteket, csak a fővárosban.

A MEP kecskeméti szervezete tegnap tartotta képviselőjelölő ül-

sét és a következő lajstromos jelölteket fogadta el:

Első helyen jelölte gróf Csáky István külügyminisztert, második helyen dr. Szász Lajos miniszteri titkárt, a harmadik helyen Soroki Pál szőlősgazdát, a negyedik helyen vitéz Szatmári Kálmán városi tiszviselőt.

Józan megértést óhajtunk Romániával, barátságot Jugoszláviával

Erős Magyarország a tengelyhatalmak részére politikai szükségesség Csáky külügyminiszter expozéja

Budapest, május 4. A Ház külügyi bizottsága szerdán, április 3-án délután 5 órakor tartott ülést vitéz gróf Takách-Tolvay József elnöklétével. Az ülésen a kormány részéről gróf Teleki Pál miniszterelnök, Hóman Bálint és gróf Csáky István miniszterek jelentek meg.

Az elnök megnyitja után gróf Csáky István tartotta meg expozéját. Behatóan tájékoztatva a bizottságot gróf Teleki Pál miniszterelnökkel Rómában és Berlinben tett látogatásuknak lefolyásáról, mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a tengelyhatalmak olyan őszinte, lehet mondani tüntető barátsággal és bizalommal fogadták a magyar kormány tagjait még külsőségekben is, hogy ennek a spontán megnyilvánuló baráti érzelmek mellett kiértezhető politikai jelentősége van. Ezután ismertette a tengelyhatalmak békés céljait, amelyek örvendetesen azonosak a magyar kormány politikai felfogásával.

A tengelyhatalmak — monddta a külügyminiszter — békét akarnak, mert békét akarhatnak. A tengely az erős államok békéjét kívánja megvalósítani. Semmi sem sürgeti, várhat. Történelmi gesztusokat tett, de megelégszik azzal az erkölcsi elégtétellel, hogy népeivel szemben kötelességét teljesítette a világ színe előtt kimutatta, hogy őt nem terheli a felelősség, ha a nemzetközi helyzet nem úgy fejlődik, mint ahogy az a földrajz törvényei és az igazság parancsa szerint elvárható lett volna. Kiseb körben hasonló helyzetben vagyunk mi is.

Józan megértést óhajtunk Romániával, barátságot Jugoszláviával. Csak a politikában teljesen járattanok kockázathatják meg azt az állítást, hogy a két államot el akarjuk választani egymástól. Tisztában vagyunk a helyzettel és senkitől sem kívánunk taktikából, vagy céltalan és alaptalan elgondolásokból olyasmit, amit az adott helyzetben úgysem fog megadni. Minden magyar kormány számtalan esetben hangsúlyozta azt a

fontosságot, amelyet a magyar kisebbségek sorsának alakulásához fűz. Röviddel ezelőtt javaslatot tettem a román kormánynak kisebbségi egyezmény megkötésére. Remélem, hogy barátságos lépésre nem túl hosszú idő múlva kapok megfelelő választ. Egy ilyen egyezmény, vagy egyezmények megkötése igen sok akadályt elhárítana, amely most még a közeledés útján áll. Legjobban barátaink, a tengelyhatalmak is őszintén óhajtják, hogy közeledjünk két déli szomszédunkhoz, de még tanács formájában sem akarnak hozzászólni ahhoz, hogy milyen ütemben, milyen formában és milyen mérvben kívánjuk kapcsolatunkat velük kiépíteni. Mondanunk sem kell, hogy a legnagyobb lelki nyugalommal tudomásul vesszük azt is, hogy jó szándékaink nem találkoznak megfelelő viszonyzásra.

Szlovákiával kapcsolatban nincs semmit hozzátenni azokhoz a baráti szavakhoz, amelyek a magyar kormány részéről többször elhangzottak. Szándékunkban van eddigi pozícióját képviselőtünknek diplomáciai jellegű adni. Abból az elvből indulva, hogy a tengelyhatalmaknak elsőrangú érdekük az erős Magyarország a Duna medencéjében, természetesen tartják, hogy ápoljuk lengyel szomszédunkkal a hagyományos két nép őszinte rokonszenvére felépített barátságot. Ugyanevak ebből az alapelyből kiindulva, soha senki sem tette szóvá azokat a kapcsolatokat, amelyek a nyugati nagyhatalmakhoz, akármit is állítson egyik-másik szenzációt hajhászó külföldi sajtóorganum, Gazdasági összeköttetéseink Olaszországgal remélhetőleg elmélyülnek, a német birodalommal pedig 1940 közepeig rendezve vannak. Remélhető, sikerülni fog még jóval a fennálló szerződés lejártá előtt megfelelő újabb megállapodásokat kötni legalább néhány évre.

Őszinte megnyugvással térhettünk vissza Rómából és Berlinből. Hiszen tudjuk, hogy az olasz

támogatták Magyarországot küzdelmes éveiben és csak legutóbb is oda nyilatkoztak, hogy erős Magyarország részükre politikai szükségesség.

A német birodalom vezetői pedig nagy horderejű német politikai érdekeket látnak abban, hogy azok az államok, amelyek együtt közdöttek a német birodalommal s azzal együtt roskadtak össze, a feltámadás útján is vele együtt haladjanak, ki-ki a maga életterében, elsősorban a saját erejére támaszkodva, de másodsorban építve barátainak segítségére is. A multból és a közel jelenből merített önbizalmunk és az a bizalmunk, amelyet barátaink velünk szemben táplálnak, egy hatalmas nemzetesoport sziklaszilárd békéakarata és biztos záloga annak, hogy nyugodtan nézhetünk egy hosszabb időre terjedő békés államépítő munka elé, — fejezte be expozéját Csáky István gróf.

A bizottság tagjai nagy tetszéssel és tapssal fogadták az expozét. Felszólalás a bizottsági tagok részéről nem történt. Az ülés este fél hét előtt ért véget.

A felsőházban

A felsőház külügyi bizottsága esütörtökön ülést tartott, hogy meghallgassa gróf Csáky István külügyminiszter beszámolóját Teleki Pál gróf miniszterelnökkel együtt Rómában és Berlinben tett látogatásukról. A miniszterelnök is résztvett egyideig az ülésen, azonkívül ott volt a kormány tagjai közül Tasnády Nagy András igazságügyminiszter is. Az ülésen Kánya Kálmán volt külügyminiszter elnökölt, gróf Csáky István beható részletes expozét mondott. Az expozéhoz Szüllő Géza, Soós Károly és gróf Csekonics István szólt hozzá, majd Csáky István részletes választ adott a felvetett kérdésekre.

A felsőház külügyi bizottsága tetszéssel fogadta a külügyminiszter expozéját és a hozzászólásokra adott választ. A bizottság ülése két óran át tartott.

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR Budapest legnagyobb sikere, a világ legszebb filmje:

Atiúk városa

izgalmas, szívbemarkoló történet.

Főszereplők: MICKEY ROONEY és SPENCER TRACY.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órákor!

VILÁGHIRADÓBAN A LEGUJABB ESEMÉNYEK!

Az Apollóban

MA másodsorra a kitűnő MICKEY ROONEY nagyszerű filmje:

Csak egyszer vagy fiatal

Előadások: 5, 7, 9 órákor!

Hiradó!

Megtörtént a képviselőház feloszlata

Az államfő az új országgyűlést június 10-re egybehívta

Budapest, május 4. A képviselőház ebben a ciklusban tegnap tartotta utolsó ülését. A varakozásnak megfelelően megtörtént az országgyűlés feloszlata. A Ház csaknem valamennyi tagja eljött az utolsó ülésre. A kormány tagjai is megjelentek Csáky külügy- és Bartha honvédelmi miniszter kivételével.

Darányi Kálmán elnök háromnegyed tizenegy előtt néhány perccel nyitotta meg az ülést.

A szélsőjobboldali képviselők zöngással fogadták az elnök konvencionális felszólítását, hogy a képviselők foglalják el helyeiket.

— Mi lesz a földreformmal?! — kiáltják többen közülük.

Darányi Kálmán elnök megnyitja az ülést és jelenti, hogy napirend szerint a számvizsgáló bizottság jelentését tárgyalja a Ház az országgyűlés ciklusának számadáról.

Virágh Béla előadó ismertette a jelentést, melyet vita nélkül tudomásul vett a Ház.

— A miniszterelnök úr kíván szólni! — jelentette ezután az elnök.

Teleki Pál gróf miniszterelnök általános figyelem közepette állott fel szólásra:

— Van szerencsém bejelenteni, — mondotta a miniszterelnök, — hogy **legfelsőbb kormányzói kézirat érkezett**. Kérem annak felolvasását.

A Ház egyik tisztviselője a miniszterelnökhöz sietett, aki fehér borítékot nyújtott át neki. Miközben a tisztviselő az elnökhöz vitte a kéziratot, újabb zaj támadt a földreform körül. Ezuttal Drózy Győző követelte a földreform megszavazását.

— Béke porainkra! — kiáltotta az egyik szélsőséges képviselő.

Darányi Kálmán elnök átvette a borítékot és a csend helyreállta után jelentette:

— A kormányzói kéziratot felbontom. Kérem a jegyző urat, szíveskedjék a magas kormányzói kéziratot felolvasni.

A Ház minden tagja és a karzatok közönsége állva hallgatta végig a kormányzói kéziratot, amelyet Szeder János jegyző olvasott fel:

Éljen az Ház minden oldalán! Hálát adunk ezért az isteni Gondviselésnek és mindazoknak, akik az ő eszközei voltak. Legyen szabad hálásan megköszönöm a Ház minden egyes tagjának irántam és választott tisztviselőtársaim iránt megnyilvánult bizalmát és szíves támogatását.

A jobboldal megéljenzte az elnököt, aki bejelentette, hogy a következő és teljes egészében titkos választás alapján összeülő új Ház első üléséig a házszabályok értelmében hivatalos működését folytatja.

Az elnök közölte, hogy a Ház a jegyzőkönyvet tudomásul veszi és az ülést bekereszi. Az elnököt udvariasan megtapsolták, majd a képviselők kifelé indultak a teremről. *Ekkor a középben felhangzottak a Himnusz akkordjai és a Ház minden tagja feszes vigyázzállásban énekelte a Himnust.* A Himnusz eléneklése után a kormányzót éltették, majd *Földessy Gyula* ezt kiáltotta:

— *Éljen a magyar haza!*
A feloszlattott képviselőház utolsó ülése tizenegy óra előtt öt perccel fejeződött be.

A Házfeloszlata bejelentése a felsőházban

Délután egy órakeres formális ülést tartott a felsőház, amelyen *felolvasták a képviselőház feloszlataát elrendelő kormányzói kéziratot.*

Gróf *Széchenyi Bertalan* elnök nyitotta meg az ülést és közölte, hogy a képviselőház elnökétől átiratot kapott, amelyben a képviselőház elnöke értesítette, hogy a

Öt országos párt indulhat a képviselőválasztáson

A belügyminiszter leirata a városhoz

A belügyminiszter leiratott intézett minden törvényhatósághoz, így Debrecen városához is. A leiratban közli a várossal, hogy az 1938. XIX. t.-c. alapján elrendelt bejelentés szerint az alábbi országos pártokat vette nyilvántartásba: Magyar Élet Pártja, Független Kisgazdapárt, Földműves és Polgári Agrárpárt, Egyesült Keresztény Párt, Polgári Szabadság Párt, Magyarországi Szociáldemokrata párt.

A nyilvántartás kiegészítésképpen közli azt is, hogy kifelé, a hatóságokkal szemben a pártokat az alábbiak képviselik:

Magyar Élet Pártja: gróf Teleki Pál miniszterelnök, báró Vay László.

Kisgazdapárt: Szijj Bálint és Eckhardt Tibor.

Keresztény Párt: gróf Zichy János, gróf Eszterházy Mária, Csilléry András.

A kormányzói kézirat

„Magyarország országgyűlésének kormányzói üdvözetemet! Tisztelt országgyűlés! A magyar királyi minisztérium előterjesztésére az 1933. évi 23. törvényekben gyökerező jogomnál fogva az 1935. évi április hó 27. napjára Budapest székesfővárosba egybehívott országgyűlést ezenel feloszlatom és berekesztettnék nyilvánítom.

Az idézett törvényeknek rendelkezései alapján ugyancsak a magyar királyi minisztérium előterjesztésére Budapest székesfővárosba új országgyűlést hirdetek és mindkét Ház tagját az 1939. évi június hó 10. napjára egybehívom. Most, hogy az 1935. évi április hó 27. napjára egybehívott országgyűlés működése befejezést nyert, őszinte köszönettel és hálával emlékezem meg az ország érdekében kifejtett hazafias és eredményes munkásságáról.

Kelt, Budapestben, 1939 évi május 4. napján.

Horthy s. k.
gróf Teleki Pál s. k.”

A kormányzói kézirat felolvasása után a Ház minden tagja lelkesen megéljenzte és megtapsolta a kormányzót.

Darányi Kálmán elnök: Megtörtént a kormányzói kézirat felolvasása. *A legfelsőbb kormányzói kéziratot a képviselőház tudomásul veszi és azt tudomásul vétel céljából átteszti a felsőházhoz.*

Darányi elnök: Véget ért a képviselőház működése

Az elnök ezután a következő enunciaciót tette:

— Az 1935. évi április 27-re egybehívott országgyűlést a kormányzó úr öfömeltósága törvényesen feloszlatta. *Alkotmányunk szerint ezzel véget ért az országgyűlés képviselőházának működése.*

— Anélkül, hogy a földreformot megalkotta volna! — zavarta meg az elnöki enunciaciót az egyik szélsőjobboldali képviselő közbeszólása.

— Majd megint ígéretet fognak! — szölt közbe az egyik szociáldemokrata képviselő.

Darányi Kálmán elnök: A nem-

zet érdekében nehéz munkát végeztünk, de nem az én feladatomban ennek méltatása az elnöki székben. Mulasztást követnék el azonban, ha fel nem említeném *csonka hazánk ezen idő alatt bekövetkezett örvedetes gyarapodását.* (Taps és

Ne mulassza el megnézni,

mit nyújt **kevés pénzért a**

Klein Divatház!

Néhány tájékoztató ár:

Csikos flamisol sok színben	2.48	Mintás marocain	1.88
Crepe de chine imprimée	1.88	Csikos divatkarton	0.88
Faháncs	1.88	Lenruhavásznak, ^{3-3 1/2 m-es darabokban}	m. 0.98

Különleges divatkelmék

Eredeti francia hernyóselyem ujdonságok, tisztaselyem chantungok, len-esipkeszövetek nagy és izlées választékban, szolid árak mellett. Ujdonságainkat — vételkényszer nélkül — készséggel bemutatjuk.

szidótörvényjavaslatot a képviselőház a két Ház együttes bizottságának jelentése alapján fogadta el. A bejelentést a felsőház tudomásul vette.

Felolvastatta ezután az elnök a képviselőház elnökének átiratát a kormányzói kézirat megküldéséről és a képviselőházban történt kihirdetéséről.

Felolvastatta ezután az elnök az egyik jegyzővel az országgyűlést feloszlató kormányzói kéziratot, amelyet a felsőház tagjai állva hallgattak végig.

A kormányzói kézirat felolvasása után az elnök jelentette, hogy a felsőház tanácskozásait berekesztettnék nyilvánítja.

Annak a reményének adott kifejezést, hogy a felsőház súlyában megnövekedve a jövőben is mindig eredményesen fogja szolgálni a haza szent ügyét.

V i g s z i n h á z

Ma utoljára
SONJA HENIE
káprázatos filmje:

Csodák csodája

Holnaptól:
ARANYAT ASSZONYÉRT!

Szabadságpárt: Rassay Károly, Láng Lajos, Bálint Imre.

Szociáldemokrata Párt: Farkas István, Peyer Károly, Büchler József, Mónus Illés, Szeder Ferenc.

Ez a leirat természetesen nem érinti a nem országos pártok indulási lehetőségét, csak az a különbség, hogy a fenti nyilvántartásban szereplő országos pártoknak nincs meg a joguk a lajstromok összekapcsolására.

Kunder Antal a pápánál

Róma, május 4. Kunder Antal kereskedelmi miniszter csütörtökön délelőtt tízenegy órakor a Vatikánba hajtatott, hogy kihallgatáson jelenjen meg XII. Pius pápa előtt. Kihallgatása több mint húsz percig tartott. A Szent Atya melegen érdeklődött Magyarország iránt és kedvesen emlékezett meg azokról a napokról, amelyet az eucharisztikus kongresszus alkalmával Budapesten töltött. A legnagyobb dícsérrel szólott a magyar népkiválóságról, majd pedig megkérte Kunder minisztert, hogy tolmácsolja jókívánásait a kormányzóknak, valamint a miniszterelnöknek s a külügyminiszternek, akiknek legutóbbi római látogatására élénken emlékszik.

Kunder Antal miniszter kijelentette, hogy a magyar nemzet milyen szerencsésnek érzi magát, hogy a múlt évben a Szent Atyát utolsó bíboros államtitkári útja alkalmával vendégként tisztelhette. A magánkihallgatás után a kíséret tagjait is bevezették és bemutatották a pápának. A Szent Atya a miniszter és kíséret tagjaira, valamint a hozzátartozókra és az egész magyar nemzetre apostoli áldását adta.

A miniszter ezután báró Apor Gábor szentszéki magyar követ társaságában mintegy 10 perces látogatást tett Maglione szentszéki államtitkárnál, akivel igen szívélyes beszélgetést folytatott.

Róma, május 4. Kunder Antal kereskedelmi miniszter római tárgyalásairól a következő hivatalos jelentést adták ki:

Ma fejeződtek be a megbeszélések között az olasz-magyar áruforgalmat érintő egyes alapvető kérdésekről. E megbeszélések, melyeket az élénk szívélyesség és kölcsönös gazdasági érdekek teljes megértése jellemezett a tárgyalás alatt, a kérdések megoldásához vezettek, úgyhogy fontos forgalmi ágak gyors fejlődését teszik lehetővé. Az olasz-magyar vegyes bizottság feladata marad, hogy legközelebbi ülésén megvizsgálja a részletkérdések szokásos megvizsgálását abban a szellemben, amely a két baráti nemzetet egybefűzi.

Az igazságügyminiszter a zsidótörvényről

Budapest, május 4. A Magyar Élet Pártja csütörtök este klubvasorán ünneplésben részesítette Tasnádi Nagy Andrást igazságügyminisztert, a zsidótörvény tárgyalásának befejezése alkalmából. Jarcsek Béla pohárköszöntőjében méltatta Tasnádi Nagy Andrást érdemeit.

Az igazságügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy az ünneplést úgy fogta fel, amely nem személyes, hanem az eszmének szól, amely a párt minden tagját összeköti. Ellenfeleink azt mondták, hogy a javaslat következménye gazdasági pangás és összeomlás lesz. Menjen ki bárki a Nemzetközi Vásárra és megállapíthatja, hogy noha a gazdasági összeomlás rámképeit festették, olyan forgalom van ott, amely az előző évek vásárain nem volt tapasztalható. Bizonyos, hogy a tör-

vény következtében megnyílnak a keresztény társadalmi rétegek számára a gazdasági életnek eddig zárt területei. Természetes, hogy a törvény megalkotásával csak a kezdő lépést tettük meg s igen sok teendő vár még reánk, az egész magyar társadalomra, főként az ifjúságra. Ezeknek a feladatoknak

teljesítése nem lesz egyszerű és könnyű, mert az ellenfél egyáltalán nem adta fel a harcot. A siker nem szabad, hogy elbizakodottá tegyen bennünket. A miniszter beszéde végén gróf Teleki Pál miniszterelnökre ültette poharát, aki másirányú elfoglaltsága miatt nem vehetett részt a vacsorán.

A jövő héten hirdetik ki a zsidótörvényt

A végrehajtási utasítás a közjogi szakaszra ugyanakkor jelenik meg

Budapest, május 4. Mint ismeretes, a képviselőház szerdai ülésén véglegesen megszavazta a felsőházi módosításokat, ma délután egy órakor a felsőház tudomásul veszi a képviselőház határozatát. A miniszterelnök előreláthatóan még a mai nap folyamán felterjeszti a javaslatot az államfőhöz kihirdetés végett. Jöjjék az érdeklődők, hogy a törvény kihirdetése a jövő hét első napjaiban megtörténik.

A törvény az utolsó paragrafus értelmében kihirdetésének napján lép hatályba. A tényleges életbelépéshez azonban szükséges a kormány végrehajtási utasítása. Értesüléseink szerint a közjogi szakaszra vonatkozóan a törvény kihirdetésével egyidejűen jelenik meg az

életbeléptető rendelet. Kérdés, mi történik azoknak a zsidóknak válaszójával, akiknek igazolni kellene, hogy 1867 óta családjuk Magyarországon lakik?

A törvény — a közeli házfelosztás lehetőségeire számítva — úgy intézkedik, hogyha a kihirdetéstől számított négy hónapon belül megejtették a választásokat, a zsidó választóknak csak azt kell igazolniuk, hogy 1867-ben családjuk már itt lakott s a hatóságok vélelmezik az állandó ittlakást. Politikai körökben érdeklődéssel várják a kormány végrehajtási rendelkezését, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a zsidótörvény hatálya alá eső személyek a választáson mihez tartassák magukat.

Anglia elismerte a szlovák államot

Pozsony, május 4. Pares pozsonyi angol konzul csütörtökön közölte Duresánszky szlovák külügy-

miniszterrel, hogy Nagybritannia de facto elismerte a szlovák államot.

Megnemtamadási szerződést kötött a német és lett kormány

Berlin, május 4. A német és lett kormány nemrég kezdeményezett eszmecsere alapján most megkötött szerződést köt. A szerződés tartalmában már meg is állapod-

tak. A német kormány és Észtország közt szintén tárgyalások folynak megnemtamadási szerződésről. Ezek a tárgyalások közelednek befejezésükhöz.

Mussolini közvetít a lengyel-német viszályban

Páris, május 4. A francia közvélemény érdeklődésének középpontjában Hitler beszédének elhangzása óta a lengyel-német viszony kérdése áll. A sajtó attól tart, hogy a két ország között fennforgó ellentétek súlyos nemzetközi bonyodalmak forrásává válhatnak. A lapok varsói tudósítói szerint igen valószínű, hogy Beck lengyel külügyminiszter, aki május 5-én választ Hitler javaslataira, el fog zárkózni a német részről kért engedmények felé.

A Journal jelentése szerint Bonnet külügyminiszter Sir Eric Phipps párisi angol nagykövettel folytatott legutóbbi megbeszélésén megvitatta a lengyel-német szerződés felbontásának következményeit s Varsó várható magatartását is. London és Páris között teljes az egyetértés.

A francia közvélemény jelentékeny része arra számít, hogy Mussolini közvetítő és békítő szerepet fog betölteni Berlin és Varsó között. Az Oeuvre úgy értesül, hogy Mussolini Ciano gróf útján hosszú jegyzéket juttatott el Varsóba, amelyben felajánlja személyes közvetítést. Róma a jegyzékben a német kívánalmak teljesítését javasolja Varsónak, de ellenszolgá-

latás fejében Lengyelország valamennyi határára kiterjedő olasz-német szavatosságot helyez kilátásba.

Az Excelsior római tudósítója szerint biztosra vehető, hogy az olasz kormány mindent elkövet a német-lengyel ellentét békés rendezése érdekében.

A Paris Midi római jelentése szerint Róma tapintatos közvetítést akar megkísérteni egyfelől Berlin és Varsó, másfelől pedig, amennyiben erre lehetőség nyílik, Berlin és London között is.

Róma, május 4. (Stefani.) A Lavoro Fasiszta azt tanácsolja a lengyeleknek, hogy ebben a súlyos órában ne ragadassák el magukat. Az olasz nép barátságát érez a lenyel nép iránt, miért is kívánja, hogy Lengyelország ne kövesse el hibákat. Az olasz nép véleménye szerint a Hitler kancellár beszédében említett ajánlat mérsékelt és igazságos.

Róma, május 4. (Stefani.) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Ciano gróf olasz külügyminiszter találkozásának a Giornale D'Italia főszerkesztőjének véleménye szerint kettős célja lesz. Megvizsgálják a Berlinben, Velencében és Rómában az utóbbi

— A fejfájás és a migrén, akkor ha ezek a bélműködés és a gyomor-emésztés zavaraiból erednek, gyakran már egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvíz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

hetekben Mussolini, Hitler, Ciano, Ribbentrop és több európai állam képviselői közt lefolyt tárgyalások eredményét, másrészt pedig pontosan meghatározzák a két tengelyhatalom helyzetét a két demokrata nagyhatalom által és Roosevelt személyes közreműködésével kezdeményezett bekerítő politikával szemben. A két napig tartó tanácskozás újabb megnyilatkozása lesz a tengelyhatalmak tevékeny szolidaritásának.

Berlin, május 4. (Német TL.) A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz foglalkozik Angliának azzal az igyekezetével, amellyel be akarja esalogatni Törökországot az angol »békearvonalba«. A török nemzet nemcsak saját érdekében, hanem az egész világ szolgálatában is abban találta meg feladatát, hogy mint megvesztegethetetlen Grál-lovag örködjék a tengerszoros felett. A török külügyminiszter félreérthetetlen kijelentései elegendők lesznek azoknak a törökvesztések megállítására, amelyek Törökországot igekezknek eltéríteni egyenes magatartásától.

Benghazi, május 4. Brauchitsch vezérezredes, a német hadsereg főparancsnoka Pariani olasz hadügyi államtitkár és Balbo tábornagy kíséretében repülőgépen Tripoliszba utazott.

Litvinov bukása és Anglia

London, május 4. A Reuter iroda és a Press Assotiation szerint londoni hivatalos körök még nem értesültek a moszkvai angol nagykövet útján Litvinov külügyi népbiztos lemondásáról és ehhez a hírhez egyelőre nincs megjegyezni valójuk. Londoni orosz körökben azt a felfogást hangoztatják, hogy Litvinov lemondása nem befolyásolja az angol-szovjet megbeszélések folytatását.

A Press Assotiation szerint az angol kormány még nem küldte el válaszáat az április 15-én kapott szovjet javaslatra, bár a tegnapi minisztertanácson már foglalkozott az angol válasz szövegével.

A Reuter iroda szerint az angol és francia kormány még egymással tanácskozik a szovjet javaslatra adandó válaszlól.

A Press Assotiation úgy tudja, hogy a szovjet-angol-francia szövetség megkötésére fektetik a főszűlyt, ellenben Anglia olyan szavatosságot kér a szovjet kormánytól, mint aminőket az angol kormány Lengyelországnak és Romániának adott.

10 millió fontot kap Románia

London, május 4. A Times bukaresti tudósítója jelenti, hogy az angol gazdasági küldöttség Bukarestben folytatott tárgyalásai kedvezően haladnak előre. Londonból kapott utasítások alapján a Frederick Leith-Ross vezetése alatt álló küldöttség 10 millió fontsterlingnyi hitelt nyújt Romániának. Ez az összeg magában foglalja a szűkebb értelemben vett kölcsönt és a kiviteli hiteket is. A kölcsönt hadianyagok vásárlására kell fordítani.

Hajsza a „Takarékosság” kasszafűrója ellen

Egy barnatászkás férfi három ellentétes magyarázata a betörés délelőttjén a színhelyen. — Máskor is látták ólalkodni a dúrván szitkozódó férfit a Takarékoság udvarán.

Beszámolt a »Debreczen« arról, hogy a Takarékoság Deák Ferenc uccai székházában ismeretlen tettes felfeszítette a páncélszekrényt és onnan 1400 pengőt zsákmányolt. A szekrény egyik fiókjában még 15.900 pengő volt és közelében ott volt a szekrénykulcs is, de ez a nagy összeg hiánytalanul ott maradt. Azóta már el is vitték a bankba, mint ahogy ezt szokás szerint megteszik.

Esti helyszíni szemle

A vakmerő kasszafűró után erélyesen folyik a nyomozás és egyre gyarapodnak az adatok a rendőrkapitányságon.

Az elmúlt este Szabó Gyula rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője ismétellen megjelent a helyszínen detektívek kíséretében, hogy bizonyos nyomokat esti lámpafénynél vizsgáljanak meg. A detektívek hosszabb időt töltöttek este a »Takarékosság« padlásán, melynek padlóját a betörő kibontotta és azon ereszkedett le az irodahelyiségbe.

Ujjlenyomatot nem találtak a vizsgálat során a detektívek, mert mégha pusztán kézzel dolgozott is az éjszakai kasszafűró, az iroda mennyezetének kibontásakor a finom homok beletele magát ujjainak pórusába. A mennyezet felbontása mintegy húsz percet vehetett igénybe.

A padláson könnyen lekaparta a földet a padlóról és minden nehézség nélkül emelte ki a két szál fényofadeszkalapot.

Még a kutya se...

Amikor a záslórúdon leereszkedett az igazgatói irodaasztalra, zavartalanul dolgozhatott a helyiségben, mert a dupla ablakfüggönyöket leeresztette. Először kézfűróval csinált lyukat a páncélszekrény ajtaján,

azután tovább feszítette a görbe »kaesa«-vassal. Ez a munka nagy zajt nem okoz és a betörő nyilván kívarta, amíg a házbellek nyugovóra tértek, azután kezdett dolgozni.

Még a kutya sem vett észre semmit az éjszakai látogatóból, igaz, hogy ezt hátul tartják az udvarban,

nehogy a kapun bejövő házbelleket megharapja a hamis kutya.

A nyomozásnak van egy fontos támpontja a kasszafűró kilétére vonatkozóan, az tudniillik, hogy a betörés délelőttjén a Takarékoság udvarán a házbellek beszéltek egy különösen viselkedő férfival, aki alaposan gyanúsítható a betörés elkövetésével.

Aki a padlásajtót kémlelte

Az uccáról bement egy férfi a Takarékoság udvarára, túlmént az irodahelyiségek előtt egészen a házmaster lakásig és ott nézegette. Abai Imre házmaster megkérdezte tőle:

— Mit keres itt?
— A Takarékoságba akarok menni — válaszolta a férfi.
— Az ott van elől, ne itt hátul keresse.

A házmaster azután tovább ment.

Az idegen férfi elindult a Takarékoság feljárója felé, de ismét megállt.

Ekkor a házmaster leánya, Abai Irén kérdezte meg tőle, hogy mit akar, mert az udvarban lévő nyúltenyésztő telepet gyakran szokták látogatni az emberek.

A férfi durva szitkozódással válaszolt a kisleánynak:

— A virágokat nézegetem...
Virág ugyan nincs jelenleg az udvaron, ahelyett azonban szemével vizsgált mindenfelé a férfi, különösen a padlásfeljárt és annak ajtaját kémlelte.

Személyleírás

Közben odajött a házmaster nyolcéves kisleánkjára is és az értelmes gyermek szintén megkérdezte, mit kar:

— Egy fiút várok a Takarékoságból — válaszolta most már a különös ember.

Azután elindult a kijárat felé és a házbellek nem figyelték további útját.

Az idegenről csak igen hűzagos személyleírást tudtak adni a

házmasterék. Kalap nélkül volt, felöltő nem volt rajta, fekete kiskabátot, szürkés hosszú nadrágot viselt. A termete közepes és hóna alatt egy ócska barna aktatáskát szorongatott a rosszul öltözött férfi, aki körülbelül 30 év körüli lett.

Körülbelül ilyen személyleírást adtak az idegenről és a rendőrség ennek alapján kiadta a rádióközlést is a tettes ellen.

Estig tartó kihallgatások

Abai házmaster nyolcéves kisleánya elmondotta, hogy ő már máskor is látta ezt a férfit a Takarékoság udvarán.

Néhány hónappal ezelőtt egy 15 éves villanyszerelőtanulónak a Takarékoság udvarán hagyott kerékpárjáról lelopták a dinamólámpáját, mire a fiú lejött az emeletéről. A házmeser nyolcéves kisleánya ekkor ugyanazt a férfit látta a kerékpár mellett, akivel a betörés délelőttjén találkoztak az udvaron.

A villanylámpa ellopása idején feltűnt neki, hogy a férfi zsebe ki volt púposodva, mint ha benne lett volna a lámpa.

A villanyszerelőtanuló fiú nem tett feljelentést akkor a rendőrségen a lopás miatt, hanem kifizette a villanylámpa árát a gazdájának.

A rendőrségen a detektívek most felhajtják a hasonló betörésekért már büntetett és gyanús egyéneket, akiknek kihallgatása az esti órákban is tart.

Kétszáz detektív üldözi a pezsztenterzsébeti rablót

A budapesti rendőrség bűnügyi osztályának kétszáz detektívje üldözi a pezsztenterzsébeti revolveres haramiát aki revolverrel a kezében odalopakodott az esti sötétségben a pezsztenterzsébeti vasútállomás pénztárához s léglaszinú sáljával átköve arcát, hogy magát felismerhetelenné tegye, megtámadta Császár János pénztárost. — Legelőször elvágta a pénztár telefonjának a zsinórját és a vasúti pénztárból 161 pengőt és 10 fillért zsákmányolt. A haramia menekülés közben lelőtte Nagy XVII. János rendőrt, aki megsebesülve is négyszer a menekülő banditára lőtt és annak feljajdulásából ítélve el is találta.

A rendőrség most főleg ezen a nyomon indult el és a detektívek azt ku-

tatják, hogy kedden este lőtt sebbel nem-e jelentkezett valaki orvosi segélyért. Máris több értékes adat merült fel arra nézve, hogy a tettes orvoshoz ment sebével s ezen a nyomon sikerül majd kézrekeríteni.

Pontos személyleírás van a rendőrség birtokában a rabló külsejére nézve is. A két vasutas, a lelőtt rendőr és a három megfenyegetett ember egybehangzón írták le a tettest, aki 175 centiméter magas sovány, beesett arcu 25 év körüli fiatalember s feltűnő ismertetőjele, hogy szeme alja erősen beesett, karikás. Pezsztenterzsébeten, Csepelen és a Ferencvárosban kétszáz detektív hajszozza a vakmerő rablót, aki körül egyre szorul a hurok és nem kétséges, hogy rövidesen kézrekerül.

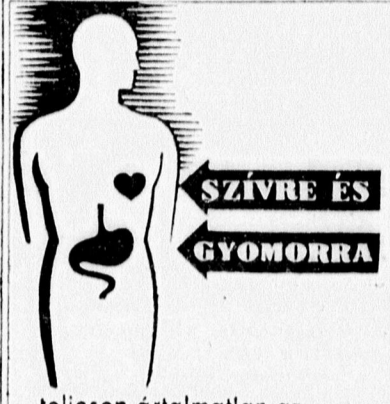
Levente díszünnepély a Csokonai színházban

A debreceni leventék első reprezentáns, nagy ünnepélye lesz a Csokonai színházban május 11-én lezajló előadás, melyet május 14-én, vasárnap megismételnek.

A nemzetünk életében, jövőt előkészítő munkájában oly fontos szerepet játszó leventeintézmény ezen az estén fogja bebizonyítani, hogy milyen kitűnő értékeket állít nagyjelentőségű munkájával a nemzeti élet szolgálatába. A leventék sokoldalúságát bizonyítják a remek zene- és énekszámok, főleg a Sándor Gyula karnagy, levente oktató vezetésével lázasan készülő énekkar, továbbá a kitűnő ötös zenekar.

Növeli az est sikerét a dr. Balogh Sándorné egyetemi testnevelési tanár-

**Biztosítsa
vetését
jégkára**

teljesen ártalmatlan az

ASPIRIN
TABLETTA

Csak gyógyszerárakban kapható.

— Akinek a vérnyomása magas és szív működése rendellen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

öltöny

(mellény nélkül)

gyűrhetetlen nyári szövetből

P 32¹⁰

Elegáns viselet.

Tökéletes forma.

Több divatszínben!

GRÜNFELD

uriszabóság — Kistemplom mellett.

Ujabb túrta területek

Fel a Felvidékre — Túrta szállót
Debreceben!

A túrta a négy fal közül mindig kivágyik a szabad természetbe. Ez a vágyakozás most jelképe annak a törekvésnek, mely sokkal nagyobb erővel jelentkezik a csonka haza szűk határai közül nagyobb mozgási szabadságra vágyó magyar emberben. Ezen a téren a kezdő lépést a trianoni bilincs szétfeszítésével már megtettük.

Valamint a természetjáró a kitűzött célt, a hegyesúcsot csakis a maga erejéből, izmainak teljes megfeszítésével tudja elérni, úgy a magyarság is a magasra tűzött célt, az ezeréves határokat csakis a saját erejében bizakodva, idegen segítségre nem számítva tudja majd kiküzdeni. Egy lényeges különbség mégis van a természetjáró és a magyar hazafi mozgalmának jogossága tekintetében. A természetet bejárni, szépségeit élvezni mindenkinek joga van. A magyar haza ezeréves földjéhez csakis a magyaroknak van joga. Mindenki másnak ez a föld „tilos terület”.

Az 1938-ban először rendezett Szent István túrta vándorlás tervezői mint ha előre sejtették volna a szebb magyar jövőt, mikor kitűzték a csonka haza nyugati és keleti határa közti távolságot abban a biztos reményben, hogy az öt év múlva ismétlődő túra akkor már jóval távolabbi határokat fog összekötni. Az öt évből még egy év sem telt el s íme északkelet felé ez a távolság máris jelentékenyen megnagyobbodott. A magyar igazság útban van. Reméljük, hogy a legközelebbi Szent István-túra már észak-déli irányban is túl fog terjedni a mai határokon.

Az erre irányuló munkában a jövő nemzedéknek, a magyar ifjúságnak is rész jut. Az az óhajtatunk, hogy a mind rendszeresebbé váló iskolai kirándulásokon és a cserkész táborozásokban természetismeretre és cselekvő hazafiságra nevelt magyar ifjúság folytassa és tökéletesítse a mi munkánkat.

Debreceennek ezen a téren fontos és sürgős kötelessége van. Úgy maga a város sokrétű kultúrájával, mint a környéke, a Hortobágy sok idegent vonz. Az éjjeli szállás anyagi terhet ma csak jómódú utas bírja meg. Nagyobb társaságoknak, iskoláknak és turistacsoportoknak megfelelő olesó elhelyezéséről nem tudunk gondoskodni. Elég sűrűn érkező ilyenmü megkeresésekre sürgyenkeve választ kell adnunk. Ezzel szemben a mi vándorlási területünk, alföldieknek a visszakérvült felvidékre irányuló vándorlási lehetősége jelentékenyen tárgult. Kívánatos, hogy ezeket a házú éven át csak sóvárogva nézett területeket minél tömegesebben járjuk. E tekintetben tanulhatunk a csehekől. Mert tanulni az ellenségétől is kell. A Szepességén, a Magas Tatra alatti tót falvakat házú éven át úgy ellepték a cseh nyaraló családok, hogy minden paraszt házában ki tudták adni a „tiszt” szobát. A falu népe pénzt látott, a többnyire szerény igényű nyaralók élvezték az erdő felhívó levegőjét és nyugalmát, szedték a gombát és a sok erdei gyümölcsöt s azzal tán egész évre ellátták az otthoni élelcamrát. A cseh uralom alól felszabadult területeinken most már több a nyaralási lehetőség, mint a háború előtt. Ezeket nekünk fel kell használni, mert a miénk, nem külföld, de meg azért is, hogy az uralomváltozás az ott lakókra nézve ne legyen gazdaságilag hátrányos. Gyakorlatilag a dolgot nagyon megkönnyíti a Turisták Lapjának idei áprilisi száma. Ez Kárpátaljai kalauz címen részletes tájékoztatót ad az ott létesített utakról, újelzésekről, nyaralási lehetőségekről.

Tebát fel a Felvidékre!

Horvay Róbert,

Építőipari értekezés a Kereskedelmi és Ipar- kamarában

Az építőiparosok a tatarozási és átalakítási adókedvezményről szóló rendelet módosítását kívánják.

Az építőipar kulcsipar, ami annyit jelent, hogy az építőipar kb. 40 más iparágának a foglalkoztatását is jelenti. Ezért rendkívül nagy a jelentősége annak az egész közgazdasági élet szempontjából, hogy az építőipar foglalkoztatása milyen mérvű. Az 1939. évre vonatkozó átalakítási és tatarozási adókedvezményről szóló rendelet az építőipar éppen azért várta rendkívül nagy érdeklődéssel, mert a magánépítkezések tekintetében a külpolitikai feszültség, a házbirtok rendkívül nagy terhei a magántőkét az új építkezések megindításától elriasztják és ezért a meglevő épületek átalakítása és tatarozása az építőipari munkakalkuláció szempontjából fokozottabban jelentőséggel bír. A kereskedelmi és iparkamarák és a többi ipari érdekképviseletek már a múlt évben részletes előterjesztésben kérték a pénzügyi kormányt arra, hogy 1939. évre továbbra is tartsa fenn az 1938. évre megadott kedvezményeket, a jogcímes munkák körében részletes előterjesztést tettek a légoltalmi óvóhelyek készítésével kapcsolatban engedélyezendő kedvezményekre s a debreceni kereskedelmi és iparkamara előterjesztésében különösen arra mutatott rá, hogy a vidék szempontjából feltétlenül enyhíteni kellene a rendelet azon merev előírását, hogy az adókedvezmény nem igényelhető olyan épületek után, amelyek a jóváhagyott városabályozási terven megállapított szabályozási vonalnál kijebb, vagy beljebb állanak.

A rendelet az építőipari érdekeltség reményeit igen lehitőtte, mert a jogalapot szolgáltató átalakítási munkálatok körét megszükitte. A megjelent rendelet 2. évre terjedő hatállyal újítja emg az átalakítási és tatarozási kedvezményt, azonban csupán az adóköteles épületeken végzett azokat a munkálatokat részesítik kedvezményben, amelyekkel legalább az előírt kivitelű légoltalmi óvóhelyeket létesítik, vagy amelyek a tető szerkezetet tűzbiztosítják. A felszabadult felvidéki területek kivételével a rendelet azt a megszorító rendelkezést tartalmazza, hogy az adókedvezmény csak azok után a munkák után jár, amelyekkel a 4 szobásnál nagyobb lakásokat 2 vagy ennél több kislakással alakítják át és ezek megfelelnek az előírt követelményeknek, viszont a felvidéki területekre a rendelet biztosította mindazokat a kedvezményeket, amelyek 1938-ban az anyaország élvezett.

Ezt a kérdést tárgyalta a kereskedelmi és iparkamarában csütörtökön este 6 órakor összeült értekezés, amelyen az építőiparosok igen szép számmal jelentek meg.

Az értekezletet Zelinger Ede kamarai alelnök vezette, akinek megnyitó szavai után dr. Diezlg Alajos kamarai titkár ismertette részletesen a kérdést. Részletesen foglalkozott elsősorban a légoltalmi óvóhelyek létesítésének a kérdésével és reámutatott arra, hogy egyes államok a légoltalmi óvóhelyek létesítését állami feladatnak tekintik, mások pedig jelentős segítséget nyújtanak a háztulajdonosoknak, ha óvóhelyeket építenek. Így pl. Németország az óvóhely építésébe fektetett költségeknek 72 százalékát téríti meg. A magyar ház-

birtok rendkívül súlyos terheket visel. Ezért a rendelet nem tette még kötelezővé az óvóhelyek létesítését, viszont ezek mielőbbi megépítése elsősorú honvédelmi érdek, éppen ezért a kineztárnak az 50 százalékot meghaladó kedvezmény nyújtásával kell a háztulajdonosi érdekeltség segítségére sietnie és ezért javasolta azt, hogy a rendeletben megadott 50 százalékos kedvezmény helyett 75 százalékos kedvezmény megadását kérjék.

Meg kellene találni a módját annak, hogy a háztulajdonosok az óvóhely építésére kedvezményes kamatozású kölcsönt kapjanak. Előadó azután foglalkozott az átalakítási és tatarozási jogcímes munkákkal, ismertette az e tárgyban még a múlt év őszén készített kamarai előterjesztést és javasolta, hogy a jogcímes munkák tekintetében az anyaországnak is adják meg azt a kedvezményt, amit a Felvidék megkapott. Ugyanez a helyi hatóságoknak kellene megadni a jogot ahhoz, hogy indokolt esetben a tatarozási kedvezményt megadják akkor is, amikor a szabályozási vonalnál való eltérés nem lényeges. Javasolta, hogy a kamara sürgesse meg a tatarozási hitel nyújtására vonatkozó rendelkezés kiadását.

Az előadó javaslatát az értekezlet általános helyesléssel fogadta.

Bisothka István építőmester szerint ha az átalakítási és tatarozási kedvezményeket a múlt évi mértékben megadták volna, körülbelül félmillió pengő összegű munka indult volna meg. Debreceben rendkívül sok elhanyagolt ház van, viszont kevés a modern lakás. Ezért rendkívül szükséges az átalakítási és tatarozási kedvezmények régi keretben megadása. A felvidéki építőipar rendkívül nagy építkezési konjunktúrát élvezett. Nem sajnáljuk a Felvidék megkülönböztetett elbírálását, de adják meg az anyaországnak is azt, amit a felvidéki területek is megkaptak.

Lovás Kálmán közművesmester azt javasolja, hogy a letiltott házbirtok tatarozás esetén pár hónappal oldják fel a tiltás előtt.

Galamb Ferenc ipartestületi elnök a közszállítások esetén a helyi ipar foglalkoztatásának nagyfontosságát emelte ki. Abban az esetben, ha az átalakításra kerülő ház kijebb van a szabályozási vonalnál, nyújtsanak módot arra, hogy amennyiben a háztulajdonos a szabályozási vonalon kívül álló házbirtok lebontja, úgyhogy az átalakítás után háza a szabályozási vonallal egybevágy, úgy kapja meg az átalakítási kedvezményt.

Szendrei Sándor ipartestületi alelnök arra mutatott rá, hogy a szabályozási vonalra vonatkozó rendelkezés kialakult városképpel és szabályozási vonallal bíró városokban nem hátrányos. Debreceben azonban a házak túlnyomó része a szabályozási vonalnál kijebb, vagy beljebb esik és ezért a rendelet korántsem bírt olyan jelentőséggel mint Budapesten. Szerinte döntő fontossága van annak, hogy a szabályozási vonalra vonatkozó merev kikötést rugalmassá tegyék és az eddigi jogcímes munkák körét engedélyezzék.

Dr. Radó Rezső főtitkár rámutatott a légoltalmi óvóhelyek építésének rendkívül nagy fontosságára. Itt a legmesszebbmenő közérdek, honvédelmi érdek kívánja a sürgős intézkedést, —

Foglalkozott ezután egyes közszállítási kérdésekkel.

Fübián József építőmester a városrendezési terv elkészítésével, illetőleg revíziójával foglalkozott, majd ezután Zelinger Ede elnök összefoglalta az értekezlet tárgyalásának anyagát, melynek eredményeképpen a kamara a leg-sürgősebben lépéseket tesz az átalakítási és tatarozási adókedvezményekről szóló rendelet módosítása érdekében.

Beck ezredes választ Hitler kancellárnak a magyar rádió is közvetíti

Ma délelben Beck lengyel külügyminiszter nagyjelentőségű beszédet mond, melyben válaszol Hitler kancellár legutóbbi beszédére.

A magyar rádió 13.45 perckor Budapest II. hullámhosszán közvetíti a lengyel miniszter beszédét, franciayelvű fordításban. A magyaryelvű fordítást Budapest I. közvetíti 16.15 perckor.

Alomból valóság

Az összetartozás és együttérzés szokatlanul szép példájáról értesülünk. Eszerint a Nyilas-, Bozsay-, Emerich- és Bihari-telep, valamint az Olajtű és Kishegy fűszerkereskedői elhatározták, hogy üzleteiket a nyári időszak egész tartama alatt vasárnapokon önként zárva tartják. Nemes elhatározásuknál valamennyiüket az a tudat vezette, hogy a vásárlóközönség ellátását a hétköznapi tartamán kifogástalan módon ellátják s emellett végre részesevé és birtokosává lesznek a régsovargott teljes vasárnapi munkaszünetnek.

A nagyközönség teljes megértéssel és helyesléssel kísérte és most megelégedve látja a fűszerkereskedők eddigi erőfeszítéseinek megvalósulását s a megértés jegyében támogatja a szociális gondolat ez újabb megnyilvánulását. Biztosak vagyunk, hogy az új rend zökkenő nélkül átmege a köztudatba annál is inkább, mivel egyenes folytatása az eddig életben volt formának. Tekintve, hogy a vasárnapi teljes munkaszünet a homokkerti fűszerkereskedők körében már rég valóságok számított, ez újabb lépés méltán egészíti ki a megkezdett törekvéseket, s bizonyára követendő példát fog szolgáltatni a város más részein működő fűszerkereskedőknek is.

Amikor ez újabb akciónak teljes sikert jósolunk, szívesen helytadunk az érdekeltség részéről hozzánk intézett kérelemnek, miszerint ezúton is szíves tudomásukra hozzák az érdekelt városrészt közönségének, hogy — miután az említett területek fűszerüzletei már a következő vasárnaptól nem nyitnak ki — vásárlásaikat — az új rend értékes támogatásaként — szombaton estig eszközölje. Minden remény meg van rá, hogy e kezdeményezések nem állnak meg félúton s rövid idő kérdése lesz, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet Debreceen valamennyi fűszerkereskedőjével éreztesse szociális áldását.

V. Z.

13 templomi perselyt fosztott ki

A budapesti törvényszék tegnap tárgyalta Dexler Antal bűnügyét, aki a rendőrség megállapítása szerint 13 budapesti templomba tört be és kifosztotta a perselyeket. A tizenharmadik alkalommal rajtakapták, elfogták és megindult ellene az eljárás. A törvényszék és a tanúk terhelő adatai és a vádlott beismert vallomása után bűnösnek mondta ki Dexlert a törvényszék és szigorított dologházra ítélte, amelynek legrovidebb időtartamát három évben szabta meg. Az ítélet jogerős.

Hlinka gárdisták rémuralma Mecenzéfen

Fegyveresen támadnak a magyar érzelmű lakosságra. — Esztelen lövöldözést folytatnak és garázdálkodnak.

A Kassai Felvidéki Újság hosszú tudósításban számol be a Hlinka-gárdisták üzeméről Szlovákia keleti részén.

A szlovák Hlinka-gárdisták magyargyűlölete már nem ismer határt — írja a lap — és még nagyobb erővel folyik a harc a magyarérezelmű lakosság ellen. Egyre több menekült érkezik át a szlovák-magyar határon magyar területre. Esztelen sovinszta érzelmektől áthatott felelőtlen szlovák Hlinka-gárdisták valc dühvel támadnak mindenre, ami magyar és nem kímélnék meg senkit barbár támadásaiktól.

Erthetetlen módon, minden ok nélkül hatalmas erővel lángolt fel ismét a magyarellenes terror egész Szlovákiában. Amint azt az egyik szlovák Hlinka-gárdistától sikerült megtudniuk a menekülőknek, a szlovák hatóságok parancsot kaptak arra, hogy a legerélyesebben, ha kell kegyetlen módszerekkel is, fojtsanak el minden olyan törekvést, amely az ifjú szlovák állam belső életét megzavarhatná, törjenek le minden megmozdulást, amely magyar, német és ruszin nemzetiségű állampolgároktól indul ki. Így érthető, hogy a Hlinka-gárdisták vérszemmet kapva, szabadon garázdálkodnak, rabolnak.

Schwartz Ferenc Hlinka-gárdista kedden délelőtt megérkezett Alsómecezenre, hogy ott a Hlinka gárda mellett agitáljon és híveket toborozzon. Felkereste a Grundi utcát is, amelyet a mecezenzi magyarok Horthy Miklós útnak neveztek el. Bekopogtatott minden házba és ötszáz koronát ígért minden olyan mecezenzi lakosnak, aki a magyar pártból kilép és csatlakozik a Hlinka-gárdához.

A mecezenzi magyarérezelmű lakosokat azonban nem szédítette meg a felajánlott összeg, gallérjánál ragadták meg Schwartz Ferencet és rövid úton eltávolították Mecenzéről. Kiderült közben, hogy Schwartz Ferenc több helyen durva módon, puskatussal próbálta a magyarérezelmű németeket a Hlinka-gárda szolgálatába állítani. Több mint 600 főnyi felsőmecezenzi lakos gyűlt össze az alsómecezenzi templom előtt kapákkal és dorongokkal és erélyesen tüntetett ismét a szlovák erőszakoskodások ellen.

Schmidl József kormánybiztos látva a fenyegető helyzetet, erősítést kért a stózi, gölnici és szomolnokai Hlinka-gárda parancsnokságtól a tüntetés megakadályozására. Több mint 130 Hlinka-gárdista és csendőr élesretöltött fegyverekkel rátámadt az összegyűlt tömegre.

Puskatussal, gumibotokkal verték szét a tüntető mántákat, akik először megpróbálták az ellenállást, de később a fegyveres túlerővel szemben jobbnak látták a küzdelem feladását. Noha a mecezenziefiek kerültek az összetűzést, mégis három sebesültje maradt a Hlinka-gárda támadásának. Két asszony és egy gyermek súlyosan megsebesült.

Mint ismeretes, a szlovák kormány elrendelte, hogy a Hlinka-gárdisták fegyvereiket mielőbb beszállítsák. Ezt a rendelkezést azonban — úgylátszik — Kelet-Szlovákiában a Hlinka-gárdisták nem ismerik. Eppen úgy, mint eddig, most is a legnagyobb nyugalommal garázdálkodnak fegyver-

rel, gumibotokkal és állandóan zaklatják a magyarérezelmű lakosságot. A Hlinka-gárdisták határszolgálatot sem teljesíthetnek. Mecenzé mellett, a magyar határ közelében azonban állandóan cirkálnak a Hlinka-gárdisták. A mecezenzi menekülők elmondották, hogy az itteni szlovák-magyar határon a Hlinka-gárda tagjai megtámadták a magyar határőröket és a támadás során Kaspar János Hlinka-gárdista életét vesztette.

A támadás a Sugó-völgyben zajlott le. A menekülő Hlinka-gárdisták visszatértek Alsómecezenre, ahol már a támadás híreire nagyobb számú Hlinka-gárdista gyűlt össze. Fegyverekkel, géppuskával vonultak végig a községen. Hangosan ordítva lövöldöztek, maguk előtt hajtva a lakosságot. Aki csak tehetett, menekült előlük.

Amint az alsómecezenzi hídon áthaladt a vad horda, egy 70 éves öreg asszony került a Hlinka-gárdisták útjába. Puskatussal be-

D. K. W.
motorkerékpárok
Debreczenben
Szoboszlav István
közetképviselőnél
Széchenyi-utca 24.

lőtték a patakba. A szerencsétlen öregasszonyt összetört tagokkal mentették ki később a patakából.

Elrendelték a Hlinka-gárdisták fegyvereinek beszállítását, a Hlinka-gárdisták mégis zavartalanul terrorizálhatják a lakosságot. Békét hirdetnek a nemzetiségiek között, közben állandóan agitálnak a magyarérezelmű lakosság ellen.

Gyenge a szlovák kormány, vagy pedig nem is akar békés egyetértést teremteni a nemzetiségiek között?

A szlovákiai magyarság ezek után minden felelősséget elhárít azokra, akik békés együttélés helyett igazságtalan elnyomatást, terror és harcot hirdetnek a magyarok ellen.

A kárpátaljai görögkatolikusok kiáltványa

Ne engedjék vissza Ungvárra a magyarság ellenségeit.

A kárpátaljai görögkatolikusok kiáltványt intéztek a magyar görögkatolikusokhoz. A kiáltvány a következőket írja:

»Magyar véren visszazsereztük az ősi határokat, a ruszinlakta földet visszacsatoltuk az anyaország-hoz. A ruszin nép lelkesedése háttérbe, az ukránok pedig menekülnek — ugyan ki hitte volna — Ungvárra! Számítanak a magyarság lovagiaságára és ismét készek azzal visszaélni, mert hogy visszaélték, erre szomorú bizonyíték az utolsó húsz év története.

Az a fantasztikus hír járta be a sajtót, hogy még a fő szívesvezér, Volosin páter is kegyelemre számolt. Pedig azok után, amit a magyarság, sőt a ruszinság ellen vétett, ezt igazán nem érdemelne! Képtelen hírek keringenek arról is, hogy Edmund Bascinszky, aki még október végén fennhangon dicsőködve, hivatalosan jelentette az akkori Országos Hivatalnak, hogy ő az a legény, aki

Ungvárt és Munkácsot megmentette Csehszlovákiának, most a kárpátaljai felső bíróság elnöke lesz. Ugyan hihető volna-e az, hogy ilyen méltóságot töltsön be az az ember, kinek a felesége a magyar himnusz hangjain megbotránkozva rohant ki a katolikus templomból.

Lassanként elárasztják Ungvárt a Revajok, Dolinajok, a Brasesajkó-Bajorok, Pankievicsok, Perevuznikok, Zseltyayak családtagjai bátran, sőt kihívóan járnak, kelnek a városban, mintha a 20 év nem is lett volna valóság. Ungvárt mint színmagyar várost, néprajzi alapon adta vissza a bécsi döntés Magyarországnak. Mit keres hát itt a magyarságnak ez a sok ellensége? Tartunk tőle, hogy az igazságot és hazáját szerető — az alávalóságot és a büntetést utáló emberek szívéből előbb-utóbb előtér a türelmét vesztett és idegrendszerét már tönkretett hazafi s elégtételt vesz azokon, akik 20 éves szenvedéseinek okozói voltak és akik mégis vakmerően idomerészkednek.

Reméljük, hogy a főispán úr illetékes helyen sürgősen fel fogja tární ezen felháborító helyzet tartóhatatlanságát és megszabadít bennünket ezektől éppúgy, mint albarátainktól, akik most egyszerre nagy magyarok lettek, de annak idején semmit sem tettek értünk, amikor pedig módjukban lett vol-

A három tonnás tehergépkocsit pozdorjává zúzta a mozdony

Karambol a 13-as őrház mellett

A debreceni törvényszék dr. Fővényess tanácsa tárgyalta esztőtörökön délelőtt Márkus János autóvezető bűnügyét, aki ellen az ügyészség közvevényű rongálás és gondatlanságból okozott súlyos testisértes miatt emelt vádat.

A vád szerint Márkus, aki Polgár Lajos miskolci lakos 3 tonnás teherautóját vezette a hajdúnánási úton a 13-as vasúti őrháznál nekivette a nagy teherautót a mozdonynak. Az összeütközés következtében a teherautó pozdorjává zúzódott és 60 percig szünetelt a forgalom, míg az autórongsait eltávolították a vágányról.

Az autó vezetője csodálatos módon sértetlen maradt, mert kivágódott a töltés oldalára. Az autó egyik utasa Maga Pál már nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A mozdonynak eltört a gőzvezető csöve és betört a csomagkoesi ablaka.

A tárgyaláson az autóvezető arra hivatkozott, hogy egy szekeret előzött a vasúti átjáró közelében és akkor fejte be az előzést, mikor a 13-as őrház mellé ért és attól nem látta a közeledő vonatot. Sorompó nincs a vasúti átjárónál.

Paksy István dr. ügyész súlyos büntetést kért és hivatkozott arra, hogy az autóvezető látta a közeledő vonatot, mert látta az a szekeres is, akit megelőzött. Arra számított, hogy áthalad még a mozdony odaérkezése előtt de elszámította magát. Vakmerően nekihajtott a vonatnak és pontosan az átjáróban kapta el a mozdony.

Megérkeztek a várva-várt világhírű

DKW - motorkerékpárok
1939 évi modelljei.

Legújabban csökkentett árak:

RT 3 HP Luxus 3 sebességváltós modell P 780.-
KS 200 cm³ Tera modell... P 1200.-
NZ 250 cm³ LUXUS Tera modell... P 1400.-
NZ 350 cm³ Tera modell... P 1650.-
SB 500 cm³ NORMAL Tera modell... P 1950.-
SB 500 cm³ LUXUS Önkormányozós modell... P 2100.-

Kedvező fizetési feltételek.

Szállíthatók raktártól mérsékelt számban.

Vezetékpályázat:

MAJLÁTH Budapest,
VI., Lehel-utca 2.

na megelőzni az egész ukránizmust.

A görögkatolikus magyarok pedig, kiket legjobban sért ez a helyzet és kik leginkább találva érzik magukat ezen érdemtelenül alkalmazott kegyelem kínos következményei által, forduljanak levélben, táviratban a kormányhoz és kérjék a bűnösök példás megbüntetését.

Végzetes és soha jóvá nem tehető hiba volna ezeket itt megírni, mert sötét multjunktól csak balkáni jövő fakadhat.

Ez a megmozdulás nem egyesek felháborodásából fakad, hanem az egész ittélő görögkatolikus magyarság és a velünk érző ruszinság óriási tömegének egységes állásfoglalása!

Egy asszony az úton itegetett, hogy álljon meg, mert jön a vonat, de nem lassította az autót, bár fékezés esetén még 18 méternyi távolságban megállhatott volna a vonattól.

Dr. Magyar Simon védő felmentést kért és hivatkozott arra, hogy nem történt volna karambol, ha sorompó van az átjáróban. A MÁV a 13-as őrházról elküldte a sorompóst, a sorompót leszerelték és bebeadták a volt sorompóházat, tehát a MÁV sem járt el a kellő elővigyázattal és a Kuria döntése szerint polgári követelés esetében ilyen esetekben a MÁV kártérítésre is kötelezendő a sorompó és őrháza hiánya miatt.

A bíróság megállapította ítéletében a vádlott bűnösségét és elítélték 15 napi fogházra. Kimondták az indokolásban, hogy a szükséges jelzések megvoltak az úton, tudta a vezető, hogy átjáróhoz közeledik és mégsem lassította az autót, bár figyelmeztették is, hogy jön a vonat. Az ítélet nem jogerős.

Amnesztiát kaptak a szlovákiai politikai elítéltek

Tiso miniszterelnök a katonai bíróság keretében közkegyelmet hirdetett ki, amely valamennyi március 14. előtt elkövetett politikai vétségre vonatkozik.

Tolnay Klári a „Havasi napsütés“-ben

Tolnay Klári debreceni vendégszínháskának második estjén Hunyadi Sándor szép, emberi drámájában, a Havasi napsütésben lépett a debreceni közönség elé.

A kitűnő művész nő ezúttal egészen új oldalról csillogtatta kivételes és élményt jelentő tehetségét. A Francia szobalány csupa vidámság, derű és könnyed bájjal formált szerepe után megmutatta, hogy a legmélyebb drámai hangokat is csodálatosan tisztán és egyénien üti meg szélesskálájú művészele. A halál árnyékát hurcoló és legalább egyszer élni, örülni akaró, mindennel megalkudott, de egy egészen valószínűtlen reménybe mégis görcsösen kapaszkodó tüdőbeteg lány alakját, első és utolsó flörtjét fojtott drámaisággal, mélységesen tisztá művészettel varázsolta színdarabra. Lenyűgöző élmény volt az a jelenete Tolnay Klárinak s a magyar filmnek legnépszerűbb művésznője megmutatta, hogy a könnyed, közvetlen, csillogó vidámsággal, üde bájjal, ellenállhatatlan kedvességgel formált vígjátéki figurák művésznőjének a legnagyobb drámai szerepek megoldására is vannak döbbenetesen igaz, felejthetetlenül tisztá és emberi hangjai. A közönség melegen ünnepelte a hatalmas alakítást nyújtó Tolnay Klárit, akinek második fellépése még az első estnél is nagyobb, forróbb siker volt.

A Csokonai színház kitűnő együtteséről nem írhatunk nagyobb dícséretet, minthogy méltó keretet nyújtott Tolnay Klári művészetéhez. Mányai Lajos mély emberbrázolása, a leegyszerűsített művészet eszközeivel maradéktalanul ható játékkészsége, Somlay Julia finom, intelligens, mélyen átélt és gondosan felépített alakítása, Hamvay Luey remekbeszabott, egyéni bájjal megformált figurája, Kamarás Gyula életű, tökéletes színészteljesítményt jelentő sí-tréner, Bálint György nagy-szerű tehetséggel, színpadra vitt orvosa a már bemutatott alkalmával méltóan ragyogó teljesítmények s jelentős részük volt az est sikerében.

Külön kell megemlékeznünk Szabó Ernő megrázóan drámai érett művészi alakításáról, melynek ezúttal is hatalmas sikere volt.

Az előadást szívfelt ház nézte végig és lelkesen ünnepelte, elhalmozta tapsaival Tolnay Klárit.

A színházi iroda jelenti:

Pénteken este
KETTEN EGY JEGGYEL
Luxemburg grófja

Szombaton este
premierbérlet 29.
szombati bérlet 25.
SIVÓ MÁRIA
és
BALÁZS JÁNOS

felléptével

Erzsébet

a gyönyörű zenéjű,
érdekes, romantikus meséjű
operett.

A szezon legnagyobb operettsikere.
Vasárnap délután és vasárnap
este rendes helyárrakkal,
hétfőn este A. bérletben.

Erzsébet

Kedden este
KETTEN EGY JEGGYEL
Ártatlan Don Juan
Szabó Ernő felléptével.

Tolnay Klári színművész nő egy régebbi képen, az elsősorban ülő hölgyek között balról az első. (Pihenő tenniszjétek után.) Jobbszáron fent Tolnay Klári elhunyt édesatyja, ki tüzoltótiszt volt.

Már csak néhány napig tart a Budapesti Nemzetközi Vásár

Az utazási kedvezményekkel hétfőn délig lehet Budapestre megérkezni

Budapestről jelenti tudósítónk: Az idei Budapesti Nemzetközi Vásár legnagyobb szenzációja az, hogy a vásár első felidejében éppen még egyszer akkora idegenforgalmat teremtett Budapesten, mint a múlt év hasonló időszakában. Csak fokozza ennek a szenzációjának a jelentőségét, hogy az idegenáramlás még korántsem szűnt meg, sőt, — ha lehetséges — még egyre fokozódik, ami a folytonosan érkező jegyigénylésekből pontosan megállapítható. Igen sokan vannak még a külföldön és vidéken, akik az utolsó napok valamelyikén akarnak Budapestre jönni s hogy ennek semmi akadályát ne lehessen, gondoskodás történt arról, hogy az utazási és egyéb kedvezményeket biztosító vásárigazgatókat az utolsó percig árusítsák minden utazási és menetjegyirodában.

Mindenesetre ügyelni kell a vásárlátogatóknak arra, hogy legkésőbb a

zárás napján, május 8-án déli 12 óráig okvetlenül meg kell érkeznie Budapestre, ahol — ha ebben az utolsó időpontban érkezik is — le tudja bélyegeztetni a vásárigazgatót és jó fél nap áll még rendelkezésére a vásár megtekintésére.

A látogatottság jellemzésére csak egyetlen egy érdekes adatot említsünk itt meg: 16.000 zsemle és 14 mázsa kenyér a vásár egy napi süteményszükséglete, holott főként csak a külföldiek és a vidékiek érkeznek a vásár nagy-szerű vendéglő üzemében.

Kiállítók és látogatók már ostromolják a vásár vezetőségét, hogy — éppen a nagy sikerre való tekintettel — hosszabbítsák meg a vásár idejét, de hát erről — úgy mint a múltban — most sem lehet szó és a vásár visszavonhatatlanul zárul hétfőn, május hó 8-án este 7 órakor.

Vasárnap este lesz a Filharmonikusok hangversenye

A Debreceni Művelődési Központ Vasárnap rendezti II. bérleti hangversenyét, amelynek műsorán ezúttal túlnyomólag a klasszikus mesterek alkotásai kerülnek előadásra. Bevezető számként Bach János *Keresztélynek*, a nagy Bach János Sebastyén második házasságából született fiának, akít a zenetörténelem s londoni Bach-neven ismer, *B-dur szimfóniáját* mutatja be a zenekar. A három rövid tételből álló szimfónia derűs, rokokó remekmű, amely szellemében inkább Mozart-hoz áll közel, mint a nagy Bach barokk világához. A mozart-i zenekart foglalkoztató szimfónia I. tételét könnyedén tovasuhanó *Allegro assai*, amely még nem ismeri a klasszikus szimfónia téma kontrasztjait. A II. tétel nemes ívelésű oboa dallam, amelynek lágy kifejezése teljes harmóniába olvad a tétel dallamjával. Kacagó, csupa háj *Presto* zárja be a szimfóniát, amelyben a klasszikus kidolgozás és motívumjáték minden jellegzetes finomságát megtaláljuk.

Brahms D-dur hegedűversenyében dr Csilléry Béla hegedűművész lép fel először a debreceni hangversenydobogón. A kitűnő fiatal hegedűs, aki utoljára a berlini Georg Kulenkampff művész-képzőjét végezte el, a zeneirodalomnak Beethoven mellett legmélyebben járó hegedűversenyét, a nagy hamburgi mester op. 77-jét választotta debreceni bemutatkozásához. Ez

a nagyszabású versenymű a klasszikus forma tisztaságával ékeskedik, de ez egyes tételek egyéni izét a fojtott szenvedélyű brahmsi lira dallamai és az építkezés mesteri szólamszövése adják meg. A hegedűszólam a nagy Joachim József számára készült és a fő hangszerre igen súlyos technikai problémákat ró. Mindazonáltal kevés hegedűdarab dícselkedhetik a jóhangzásnak ilyen sokféleségével és költőiségével. A háromtételű versenymű I. tételét ideális szonátaforma, amelyet az arányok tökéletessége jelleméz. A középső tétel gyöngédszínű *Adagio* kis dallamformában. A záró *Allegro giocoso*-t, amelynek főtémája magyaros hangú, ritmikai élénksége és változatossága teszi valóban élvezetessé.

Christoph Willibald Gluck, az első-kétyesedelt nápolyi dalművész reformátora *Iphigenia Aulisban* című operájának nyitányával szerepel a Műv. zenekar műsorán. Ez a komoly, tömör szavú kompozíció a Racine drámából készült opera rövid drámai foglalata.

Borodin híres Polovetzi táncai az Igor herceg című dalművéből — a műsor zárószáma — pazar színekben villadozó, jellegzetesen orosz, romantikus mű, amelynek különös becsét ad a benne feldolgozott népdalok és népi táncok sorozata. A szláv szilajság és melankólia keveréke ez a muzsika, amely ragyogó hangszerelésével gyuj-

tani tud és így a zenekarok állandó kedvelt műsorzáma. (—d.)

Jegyek elővételben Springernél és dr Bertóknál kaphatók, szombaton 17 óráig.

A kollégiumi jubileumi alap és az egyházzenei hangverseny

A református Kollégium intéző tanácsának javaslatára a tiszántúli egyházkerület 160—1938. szám alatt határozta el a jubileumi alapítvány létesítését. Körlevélben kérte meg a Kollégium az egyházkerület összes egyházeit, hogy járuljanak hozzá. Már eddig több mint 50 egyház küldött be, vagy szavazott meg több évre adományt. Legelső az amerikai magyar református egyház volt 1000 pengős adományával.

A jubileumi végrehajtó bizottság pedig a pénzintézetekhez intézett körlevelet. A Magyar Nemzeti Bank 10.000 pengőt, a TEBE 8000 pengőt küldött be. Nagy alapítványt adott a kereskedelmi miniszter is, a kollégiumi jubileumi bélyegek jövedelméből való részesítés eméim 10.000 pengőt.

A nagyobb alapítványok mellett a Kollégium volt növendékei közül is már többen létesítettek új alapítványokat is és sokan járultak az alaphoz.

A Kollégium végzett növendékeinek igen nagy része lakik Debrecenben, őket is kéri a Kollégium igazgatósága a nemes célhoz való hozzájárulásra.

Most itt az alkalom, hogy aki nagyobb alapítványt nem tud tenni, azzal a 2 pengővel, vagy 1 pengővel, amivel az egyházzenei hangversenyre megváltja jegyét, hozzájárul az alap növeléséhez.

A hangverseny május 14-én este 6 órakor lesz a Nagytemplomban. Jegyek a könyvkereskedésekben és a kollégiumi kapusnál kaphatók.

A titokzatos OTBA

A múlt hónapban a nyugdíjas tisztviselők minden előzmény nélkül arra ébredtek, hogy megkérdésük nélkül beléptették őket az Orsz. Tisztviselői Betegsegélyző Alapba, le is voltak egy bizonyos járulékot fizetésükből, küldtek nekik egy könyvecsket a tagságról. A könyvecske végén kivonat van Közölve a társulat alapszabályából. De már annyit meg nem tettek a tagok érdekében az ismeretlen szétküldő irodában, hogy nyomtattak volna egy kis cédulát, amelyen tudatják felvételüket, közlik, hol van ennek az intézménynek az igazgatósága a városban, kik az orvosai, hogy vannak kezük alá bocsátva kerületekre vagy uccánként a tagok, hová kell nekik felvilágosításért fordulni, hol kell betegség esetén jelentkezni, kihez futhatnak orvosi segítségért váratlan betegség esetén. Magán úton való kérdézősködékre megtudtuk ugyan, hogy X. Y. orvosok vannak az intézmény alkalmazásában. De ez nem elég. Az intézmény sem élgedhetik meg csupán a díjak beszedésével. Kötelessége tagjait hírlapi úton és személyre való nyomtatványokon kimerítően tájékoztatni, ha hivatásának komolyan meg akar felelni és tiszteletet vívni ki a nyilvánosság előtt. Várunk feleletet.

Nyugdíjasok.

x Kifogástalanul fest, tisztít
Weisz, Arany János u. 29. sz. Egy
férfiúba tisztítás, vasalás 3 P.

Mindenben első a „Debreczen”

GYÖGYSZERTÁRAK SZOLGÁLATA:
 Április 30.—május 7-ig: „Megváltó”
 Piac u. 18. Telefon: 14-69. — „Tiszta”
 Magoss György-tér 9. Telefon: 24-52. — „II. Rákóczi” Külsővásártér.
 Telefon: 23-43. — „Sztankay”
 Szent Annau. 64. Telefon: 25-58.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04. RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Gyöngyvirág

Irta:

Kirchmayerné Kaszanyitzky Margit.

Gyöngyvirág nélkül nincsen május, Se május nélkül gyöngyvirág! Ehhez a tényhez nem kell május, Mert sívár lenne a világ, Ha dús illata nem teliténé Reményvel, hittel sziveink S fehér harangja nem esenditéné: Remélj, jön új tavasz megint!

— Serédi heregprimás kíséri a Szent Jobbot felvidéki útjára. A Szent Jobb szombaton indul újabb kétnapos felvidéki országjáró útra s Ipolyságon Balassagyarmaton, Losoncon, Rimaszombaton, Rozsnyón és Salgótarjánban tölt hosszabb-rövidebb időt.

— Megkezdik munkájukat a tanárokat és tanulókat igazoló bizottságok a Felvidéken. A kultuszminiszter által kinevezett igazoló bizottságok felülvizsgálják, illetve igazoló eljárás alá vonják a visszatért Felvidék tanítóit tanári, nehogy esetleg a magyar államiság szempontjából kifogásolható tanterv kerüljenek az iskolákhoz.

— A MANSZ nemzetvédelmi tanfolyamának mai előadói: 6—7 óráig Bittó Dezső ezredes: A nő háborús szolgálata címen, utána 7—8 óráig: dr. Hankiss János egyetemi tanár: A női hősi eszmény a világirodalomban, címen tartanak előadást. Az előadások színhelye a megyeháza díszterme pontosan hat órai kezdettel.

— A gróf Klebelsberg Kunó szoborbizottság szétküldte meghívóit a május hó 9-ik napján tartandó szoborleplezési ünnepségekre. — Már kialakult az ünnepség programja is, amely szerint beszédek mondának Karnis Gyula, Teleki Pál miniszterelnök, Hóman Bálint, Szendy Károly polgármester, a beszédek elhangzása után a koszorúk elhelyezése történik meg. Koszorút küld többek között a debreceni Tisza István Egyetem is.

— Bombamerényletek sorozatával válaszoltak az ír forradalmárok egy bírói ítéletre. A londoni Hammer-smith-híd bombamerénylőjének ügyében elhangzott bírói ítélet után újabb merényletek sorozatát követték el az ír nacionalisták vidéken és fővárosban. Londonban a Holborne negyedben robbant pokolgép, Coventryben pedig esütőtörőkön reggel négy helyen robbant pokolgép, valamennyi üzletnek a kirakataiban.

— A Köntöskerti Ifjúsági Egyesület, folyó hó 7-én, vasárnap délután fél-negyórai kezdettel összejövetelt tart a mesterucai iskolában, melyre mindenkit szeretettel hív és vár a választmány.

— Lefűrészték öt éves almafáját, Szabó Ágoston, Andrassy út 42. szám alatti kertjéből. A tolvaj az élőfát törzset magával vitte.

— A fejfájás és a migrén, akkor ha ezek a bélműködés és a gyomor-emésztés zavaraiból erednek, gyakran már egy kis pohár természetes Ferenc József keserűviz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

— A „Három nap Debreczenben és a Hortobágyon” c. jegyfűzet kiadásával kapcsolatban a kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter értesítette Debreczen városát, hogy 50 százalékos vasúti kedvezényt engedélyezett.

— Szép májust ígér Sziriusz. Sziriusz mesternek, a „csodaszép május” várható időjárásáról ez a horoszkópja: „Májusban az időjárás szép melegnek ígérkezik. Helyenként zivataros esők várhatók, sok eső azonban nem lesz. A hónap tulinymódon száraz jellegűnek mondható. 28—29—30 fok Celsius körül ingadozik a hőmérséklet. Változó idő várható 3, 10, 11, 15, 18 és 22-én, ekkor esőt és némi helyi hőszűlyedést várhatunk. Ezek szerint a május hónap sok örömet fog szerezni a strandolóknak és kirándulóknak...”

— A Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya f. hó 5-én, pénteken délután fél 6 órakor tartja XCV. felolvasó ülését a Déri Múzeum előadótermében. A felolvasó ülésen Roska Márton egyetemi tanár „Erdély és a honfoglalás”, Varga László tanárképzőintézet tanár pedig „Németi Pál, a debreceni Kollégium latin diákköltője” címmel tart előadást. A felolvasó ülés után az osztály tagjai zárt ülést tartanak.

— Százötvenkilés sárga összevezta Lukács Lajos, 21 éves, Barna uca 2. szám alatti villanyzerelő újait mikor társával egy kőfaragómesternél székre akarták helyezni. A sárga megbillent és így szenvedte a sérülést, amit a mentők kötöztek be.

— Vattay Margit tánciskolájában május 6-án főiskolai kolon kezdődik Kossuth u. 11.

— Ellopták a javításra vitt kerékpárt. Dobi László, Szabó Kálmán uca 7. szám alatti műszerész bejelentette a rendőrségen, hogy Tar Ferenc tulajdonát képező kerékpárt üzlete előtt ellopták.

— Új gyorsírótanfolyam, gépirótanfolyam kezdődik a Naményi Gyorsíróiskolában, május elsején. Beiratkozás egész nap, Rákóczi uca 17. szám, (Április 29-iki államvizsgára még lehet jelentkezni.)

— Újmagyar kenyérkereset: a hőreszadászat. Erről az érdekes új alföldi foglalkozási ágról közöl képes riportot gróf Bethlen Margit népszerű képes szírirodalmi lapjának, az Újnapnak most megjelent új száma.

— A miskolci adóhivatalban a kereskedelmi és iparkamara egyik altisztjétől 540 pengőt raboltak el. A tömegben valaki figyelemmel kísérhette az altisztet és hírtelen kiszakította kezéből a pénzt tartalmazó könyvet és elmenekült. Többen utána vetették magukat, de nem sikerült elfogni a tettest.

— Félárú utazás Szegedre a június hó harmadikán kezdődő és 11-én befejeződő XI. Szegedi Ipari Vásárra. Május hó 28-tól félárú jeggyel lehet Szegedre utazni a kézműipar, háziipar, ipar- és népművészet látványos bemutatójára. Visszatérés június hó 13-ig. Fülleres vonat is lesz a vásárra, melynek irodája készséggel nyújt mindenemű felvilágosítást.

— Minden Aspirin-tablettán a „Bayer” kereszt látható, ez különbözteti meg az utáztatoktól.

— Az új üstökös gyorsan távolodik a Földtől és a Naptól. A legutolsó számítások alapján 24 óra leforgása alatt a földtől 5 millió kilométer, a naptól pedig 2 és fél millió kilométerre távolodott el.

— Gyönyörű nyári ruhákat, színdíszkerti és strandholmikát, bájos gyermeköltözékeket, háziruhákat hoz a Párisi Divat májusi száma, amelynek ára az ingyen kézímunkáiv mellékeléssel együtt 80 fillér.

Hős tűzoltók kitüntetése

Budapesten a kéményseprők ötszáz éves jubileumán három hős tűzoltót tüntettek ki. Azért ezen a napon, mert a régebbi időkben a kéményseprők töltötték be a tűzoltóság szerepét. — A budapesti tűzoltóságnak az év folyamán legbátrabban viselkedő három tagjának. Balogh György, Kocsis Sándor és Kocsis Jánosnak kitüntetést adtak át. Mindhárom súlyos sérüléseket szenvedtek emlékezetes nagy tüzek alkalmával. Balogh Györgynek a felszeme is kitégett egyik alkalommal.

— Az első tavaszi strandlopás, Heidam Imre, Kuruc uca 28. szám alatti tanuló bejelentette a rendőrségen, hogy a Kassa úti népfürdőből barna felpőjét ellopták.

— Megjelent az újjalakult Magyar Biztosítástudományi Szemle első száma. A Magyar Biztosítástudományi Társulat és a Biztosító Intézetek Országos Szövetségének hivatalos lapja, a Magyar Biztosítástudományi Szemle minden hónap elején megjelenő havi folyóirattá alakult és május 1. számával IX. évfolyamába lépett. A Szemle célkitűzése szerint a biztosítási tudománnyal és a vele kapcsolatos gyakorlati kérdésekkel foglalkozik. Az első számban dr. Altenburger Gyula egyetemi tanár és Gebhardt Domonkos, a BIOSz elnöke írtak érdekes cikkeket. Írásaik mellett propagandarovat, könyvszemle, bírói ítéletek, figyelő és a Biztosítástudományi Társulat eseményeiről beszámoló cikkek egészítik ki a májusi számot. Az érdekes tartalommal, friss és aktuális rovatokkal, izléses kiállításban megjelenő Szemlét dr. Huszár Géza egyetemi m. tanár, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatója, mint főszerkesztő jegyzi, szerkeszti dr. Geszler Ödön, a Magyar Biztosítástudományi Társulat titkára, a BIOSz sajtóelőadója.

— Meghalt Bignio Gyula, a tudós földközvetítő utazó. Budapesten meghalt Bignio Gyula volt tengerészkapitány, az ismert földrajztudós és szakíró. — Bignio Gyula 1876-ban született Pusztamonostoron. Fialat éveit a kereskedelmi tengerészet szolgálatában töltötte. Tizenhét évig járta a messze óceánokat, idegen lobbogók alatt. Háromszor utazta körül a földet és élményeiről számos érdekes útleírásban számolt be. Amerikában tengerészkapitányi vizsgát tett. Számos lexikon és tudományos munka szerkesztésében vett részt. Kiváló ismerője volt a haditengerészet kérdéseinek is. A háború után mint sportszakíró és idegenforgalmi szakember működött közre, — mindkét új hivatalában értékesítette gazdag nyelvtudását. A „Pesti Hírlap” tudományos munkatársa és később pedig belső munkatársa volt, több mint három évtizeden keresztül. A hét elején influenzát kapott, amely elhatalmasodott szervezetén és szerdán éjszaka tüdőgyulladás oltotta ki életét.

— Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendezése május hó 5—12-ig: Pénteken este a Deák Ferenc uccában 6.45 órakor, a Kápolnási uccában 7 órakor, szombaton reggel mindkét templomban 7 órakor, délelőtt az ifjúságnak a Kápolnási uccában negyedtíz órakor, a felnőtteknek a Deák Ferenc uccában fél tízenegy órakor, délután az ifjúságnak a Kápolnási uccában fél négy órakor, délután mindkét templomban 5. este 7.45 órakor. Köznap reggel mindkét templomban 6.15 órakor, este fél nyolc órakor. — Rabbiság.

— Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban. Péntek d. u. 6.50, szombat reggel 7.30, órakor. Szombat kezdete d. u. 6.38, szombat vége 7.48 órakor.

Olcsóbbak a DKW autók

1939-es típusú D. K. W. autók leszállított árai:

Front Normál Limousine	P 2'700
Front Speciál Cabriolett	P 2'980
Front Speciál Limousine	P 3'000
Meisterklasse Cabriolett	P 3'300
Meisterklasse Limousine 2 ajtós	P 3'320
Meisterklasse Limousine 4 ajtós	P 3'480
Luxus Cabriolet 2 üléses	P 4'370
Luxus Cabriolet 4 üléses	P 4'435

Uj típusú BMW autók leszállított árai:

45 Hp Limousine	P 6'500
50 Hp Limousine 4 ajtós	P 7'900
45 Hp Cabriolet	P 7'400
50 Cabriolet	P 9'500
55 Cabriolet Sport	P 10'600
80 Cabriolet Sport	P 11'500
80 Cabriolet Sport nyitott	P 9'800

Kéretképviselet: Szoboszlav István Széchenyi u. 24.

Félév után tett feljelentést a sárga ellopása miatt

Özv. Fehér Istvánné nagyecsedilakos az elmúlt napon Debreczenben járt és meglátogatta hozzátartozójának sírját a Kossuth ucai temetőben. Elképedve tapasztalta, hogy a Szücs Andrásné sírjáról hiányzik a hatalmas sárga. Késébeesetten sietett a rendőrség központi ügyeletére a délután folyamán és bejelentette, hogy ismeretlen tettes ellopta a sárgát, mely 180 centi magas fekete márványból készült. Elmondotta: a sárga a múlt év Halottak-napján látta és akkor még meg volt a sárga.

— Schuller festőmester lakását Hatvan uca 42. alá helyezte át. Telefon: 22-27.

— Debreceni diákok tisztelgése Tóth Árpád édesanyjánál. A debreceni zsidó gimnázium VIII. osztálya — mint már régebben hírt adtunk róla —, szép tervet valósított meg. Saját költségén kiadta egy becses kötetben Tóth Árpádnak, a kiváló debreceni költőnek eddig még kötetben nem gyűjtött bírálatait és tanulmányait. Az értékes mű most hagyta el a sajtót és a VIII. osztály diák-küldöttsége dr. Kardos Albertnek, a gimnázium nyugalmazott igazgatójának, az elhunyt nagy költő egykori tanárának vezetésével tisztelgett a költő Debreczenben élő édesanyjánál, özv. Tóth Andrásnénál, hogy átnyújtsa az új Tóth-kötet első példányát és egyben hódolattal felajánlja a magánosan élő özv. Tóth Andrásnénak a kiadvány teljes bevételét. A költő édesanyja könnyekig meghatva mondott köszönetet a diákok nemes és példaadó vállalkozásáért.

— Jótékonyaságot gyakorolt öngyilkossága előtt. Ezer pengőt tett egy levélborítékba a segénysorsú iparosok felségítésére Farkas Lajos jómódú keszthelyi méészáros- és lentestmester, majd lakóházban felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt. Betegsége miatt lett öngyilkos.

'A Bulgár Magyar Társaság összejövetele

Nagy érdeklődés mellett, a Gambrius klubtermet zsúfolásig megtöltött közönség jelenlétében tartotta a Bulgár Magyar Társaság májushavi összejövetelét.

Dr. Balla Bertalan főjegyző a társaság elnöke megnyitó beszédében szövegszerűen emlékezett meg a társaság megalakulásáról és összefogó szeretettel a debreceni Városi Dalárdát bulgáriai útján olyan meleg szeretettel fogadták a bulgár testvérek, hogy azt viszonzandó alakították meg a társaságot, amely azóta sem szűnt meg a két nemzet közötti meleg, baráti kapcsolatokat s fenntartani a barátságot a itt élő lovagokkal.

Dr. Korövy Sándor gimnáziumi tanár a református gimnázium „Erdő” cserkészcsapatának parancsnoka, a cserkészcsapat bulgáriai és törökországi útjáról beszélt el szíves, érdekes részleteket, dr. Balla Bertalan elnök nagy hatást kiváltó megnyitó szavai után. Elragadtatással emlékezett meg a lelkes, szeretetteljes fogadtatásról, melyben a magyarokat résziesítették Bulgáriában. Majd a törökországi útjáról, konstantinápolyi élményeiről beszélt. A debreceni diákok megtekintették azt a várbörtönt, melyben Török Bálint, Debrecen egykori főbírája raboskodott. Láttuk azt az aranykoszorút, melyet a török hódoltság idején Debrecen városa küldött a szultánnak. Rámutatott a bulgár és magyar nép rokon vonásaira: a lovagias vendégszeretetre és a földrajongó szeretetre.

A szép beszéd után az est kiemelkedő számaként dr. Radetzky László, a Bulgár-Magyar Társaság agilis főtitkára szavalt el ismeretlen szerző „Trianon” című gyönyörű költeményét. A mélyen átértelt, gyűjtőhatású, művészi élményt jelentő szavaltat után percekig tapsolt az est közönsége.

Ezután Nagy Jenő dr. gimnáziumi tanár, a tudós ornithológus tartotta meg nagyértékű, mindvégig lebilincselően érdekes előadását Dobruzsáról melynek hasznos a növény- és állatvilága a magyar földéhez, mert a növényanyagokat a Duna, mely Bulgáriát és Magyarországot összeköti, leviszi Bulgáriába, míg a halak feljönnek a Dunán magyar földre. Ezért történt meg, hogy Magyarországon 9 méteres vizát fogtak, továbbá kecségét, melyek a Dunán át a Fekete tengerből jöttek Magyarországra. De a madarak is átjönnek, így a dobruza-hattyú. — Pár éve Hajdúböszörményben négy hattyút lőttek és a „vadász” hattyúparikást csinált belőle. Itt megemlítette a tudós előadó, hogy milyen téves a hiedelem a hattyudalról. A költők valamennyien megírják hattyúdalkat, de a hattyúnak nincsen hattyúdala. Ismertette, hogy Dobruzsának milyen kevert a lakossága s nem ritka eset, hogy egymás mellett vannak bulgár, német, olasz, esetl. török és oláh, vagy tataár által lakott falvak.

A tudós előadói szavai után Radóczy Vaszil, bulgár egyetemi hallgató emlékezett meg spontán, megkapó szavakban a Bulgár-Magyar barátságáról s a társaság elnökségének, tagjainak mindkét nemzetre nagyjelentőségű munkásságáról.

A nagy tetszéssel fogadott értékes és felelősen érdekes szavak után Teleki Pál adott elő palócos dialektusban hatásos beszédet. Az est fénypontja volt Hamvay Lucynak, a Csokonai Színház Légrády-díjas kitűnő művésznőjének, Csanak Béla karmester által előadott énekszáma, melyre a tomboló tapsokra, óriási sikerre ráadásokat kellett énekelnie. Dr. Balla Bertalan főjegyző elnök zárószavaival ért véget a kitűnően sikerült est.

Kiss Ernő ny. államrendőrségi detektív meghalt

Szélén körben ismert s becsült férfi hunyt el tegnap hajnalban. **Kiss Ernő** ny. m. kir. államrendőrségi detektív 57 éves korában, rövid szenvedés után meghalt.

Kiss Ernő a debreceni rendőrkapitányság egyik legképzettebb detektívje volt. A világháború alatt mint továbbsholgaó őrmester szolgált a 16. honvédszárezredben. Résztvett a világháború számos ütközetében és ott vitézségéért több kitüntetésben részesítették. A világháború utáni időkben résztvett azok között, akik a vörös áradatot megakarták akadályozni. A forradalom után a debreceni államrendőrség kötelékébe lépett és hamar kitűnt kiváló képességeivel. Detektív lett és a politikai csoportba kapott beosztást, ahol számos kényes ügyben végzett sikeres nyomozást. Felettesei nagyon szerették, mert példaképe volt a becsületes és eszes magyar detektívnek.

Pár évvel ezelőtt ment nyugdíjba, de sajnos az utóbbi időben kettős gyász érte. Két évvel ezelőtt fia halt meg, míg egy párhétrel ezelőtt középiskolás lánya hunyt el tragikus hirtelenséggel. Betegsívét nagyon megviselte a kettős gyász és szívélaj támadta meg. Szerdáról esütörtökre virradó éjszaka szívattakot kapott. Az orvosi segítség sem tudott már elérni semmit, úgyhogy rövid szenvedés után **Kiss Ernő** elhunyt. Temetése szombaton délután fél 6 órakor lesz a Köztemető 2. A) ravatalozó terméből. Lakása: Nyil uca 93. szám. A temetést a Gebauer-cég rendezi.

Huszár Jánosné Bodnár Erzsébet, élt 68 évvel. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Fehértói vállalata rendezi.

Tömörli Ilonka 13 éves, református, temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Köztemető IV. terméből. Lakása: Tancsics uca 49. **Pusztai** temetkezési intézet.

Lévay Károly villanyzerelő s. 25 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető III. terméből, református szertartással. Lakása: Brückner uca 9. **Pusztai** temetkezési intézet.

Nagy István közvevőmester 53 éves ref., temetése pénteken délután fél 6 órakor lesz a Köztemető II. A) terméből. Lakása: Ág uca 6. **Pusztai** temetkezési intézet.

— **Tóth Tibamér veszprémi püspök állapota válságosra fordult.** A reggeli órákban elvesztette eszméletét s délelőtt 10 órakor konziliumot tartottak a nagybeteg főpap ágyánál. A konzilium alapján elhatározták, hogy ismét műtétet hajtanak végre.

— **Rendelet a vetőmag visszaszolgáltatásáról.** A m. kir. miniszterium az állam által hitelbe adott vetőmag visszaszolgáltatásának egyszerűsítése végett a következőket rendeli: Az a gazda, aki a termelés előmozdítása céljából az államtól vetőmagot kapott hitelbe, az átvett vetőmagnak pénzbeli egyenértékét a vetőmag átvétele előtt közölt feltételek szerint köteles a megadott határidő alatt megfizetni. — A tartozás biztosítására, behajtására, elvételére és késedelmes fizetés esetén járó késedelmi kamatok felszámítására nézve a közadók kezelésére vonatkozó törvényes rendelkezések irányadóak. A jelen rendelet hatálybalépése előtt a hitelbe adott vetőmag tekintetében azonban továbbra is az 1980—1935-i rendelkezéseit kell alkalmazni.

Születések:

Gulyás Lajos szobafestősegéd, Gyár uca 3. leány Éva Varga Levente tanító, Nyírmihálydi, fiú Levente, Gagna János MAV fűtőházi munkás, Balaton uca 33. leány Margit, Dr. Papp Zoltán egyetemi magántanár, leány Enikő, Poresin István napszámos, Böszörményi út 85. leány Edit, Zsilák János gazdasági iskolai tanár, Hajdúszoboszló fiú László, Katz László nyomdai gépmester, Apafy u. 25. fiú Ferenc, Szarvas Péter földműves, Fancsika 65., fiú János, Szilágyi László napszámos, Bellegető 27. leány Éva, Oláh László napszámos, Nagyszalonta uca 20., fiú László. Tóth János kocsis, Nagyszőlőtelep, fiú Miklós, Farkas József uccaseprő, Mályva uca 3., leány Irén, Dr. Borsy István orvos, Nagyálló, fiú Zsolt, Burai János gazdálkodó, Péceli uca 10. fiú János, Csákó Gábor piaci árús, Fancsics uca 36., fiú József, Varga János honvédtiszthelyettes, Apafa, leány Éva Dr. Molnár Gergely orvos, Szent Anna uca 22. fiú Dénes, Balogh Péter kocsis, Kismacs 4., fiú Zsigmond.

Eljegyzések: Mezei János parketta-készítő, Diesőfi uca 6.—Kovács Margit, György uca 14. Schrolovics Miklós kereskedősegéd, Péterfia 54.—Tóth Eszter, Pocskai-tér 1. Kolozsvári Sándor cipész-mester—Magyar Zsófia Györgyvirág uca 5. Toboltok László gyárimunkás—Drabik Kornélia, Zöld-úca 5. Nagy Sándor városi tisztviselő, Csillag uca 94.—Szabó Róza Boiódfalva uca 11. Marozsán Simon asztalossegéd, Korponai uca 11.—Jánki Eszter, Ilona uca 6. Biró Zsigmond földműves, Hajdúböszörmény—Demjén Zsuzsanna, Pac 20. Balla Kálmán férfiszabó, Piac uca 32.—Szabó Irén, Borz uca 34. Kovács József munkás, Török Bálint uca 23.—Petruska Margit, Bajnok uca 36.

Halálozások: Varga Juliánna rk. 10 éves, Fegyvernek, Bota József gk. földműves, 30 éves, Monostorpályi út 56. Schvarecz Emil gépügynök izr. 70 éves, Hatvan uca 55. Vékony Gábor fölműves, ref. 78 éves, Dévai uca 31. sz. Sütő Jánosné ref. 66 éves, Igrie uca 7. Pere Józsefné ref. 29 éves, Rothermere uca 12. Kovács Istvánné ref. 66 éves, Rákóczi uca 68. szám.

— **A városi női pariskola „Lorántffy Zsuzsanna” önképzőköré,** május hó 7 napján, vasárnap délután fél 6 órai kezdettel nyilvános gyűlést tart az intézet tornatermében. Közreműködik a városi zeneiskola gyermekkórus, — Elefánthy Mária zenetanár vezetésével. A műsoron eredeti népdalok, ballada, és népmese lesz, továbbá magyaros ruhabemutató.

— **Kispest második bukaresti mérkőzésén is szépen szerepelt** és négyezerfői közönség előtt 2:1 arányban verte a román B) válogatott csapatot.

— **Lefoglalták a zilahi református templom ki belőle a magyar himnusz.** A zilahi református templomban helyszíni vizsgálatot tartottak. A zsolttarkönyvet lefoglalták, mert nem volt kitépve belőle a magyar himnusz és egy Turul szobrot ábrázoló kép. A lelkész és a kántor valószínűleg a katonai törvényszék elé kerül.

— **A német birodalmi kormány törvényt hozott,** amely rendezi a zsidók lakbérleti viszonyát. Az 1939 május 4 napján életbelépett törvény elrendeli, hogy azok a zsidók, akik nem akarják, vagy nem tudják igénybevenni a kivándorlás lehetőségét, zsidók házaiban helyezendők el. Zsidók ezentúl csak zsidókkal köthetnek albérleti szerződéseket.

Hazánkban megindult a felhősödés és a déli órákban elszórtan kisebb záporosok fordultak elő. A déli megyékben az esti órákban ismét megindult az esőzés. A hőmérséklet általában 20—22 fok, Nagykőrösön 23 fokig emelkedett.

Jóslás: Mérsékelt keleti, délkeleti szél, borult idő, sok helyen eső. A hőmérséklet éjjel 9 fok körül, nappal kevéssel a húsz fok alatt lesz.

Baross kongresszus

A tiszántúli szervezetek a vasúti tarifák rendezését kívánják.

A Baross Szövetség 20. évi közgyűléseivel kapcsolatban rendezett gazdasági kongresszus keretében ma ült össze a Baross kereskedelmi kongresszus. Az elnöki megnyitó után mintegy száz-husz javaslatot s tervezetet tárgyaltak le. Ezek között legfontosabbak voltak a kereskedelmi hitel, áruállás meg-szervezése, különös tekintettel a keresztény nagykereskedelmre. A keresztény árusítását kizárólag keresztény kereskedők részére kívánják biztosítani. Követelik a szabott árak bevezetését és a kereskedelem képesítéshez kötését. Általános kívánság a kereskedői nyugdíj és öregségi segély rendezése. A tiszántúli szervezetek a vasúti tarifák oly módon való rendezését kívánják, hogy a közelebb eső Dunántullal azonos feltételekkel vehessenek részt az export és import szállításokban. A kamarai reformon kívül több adókérdésben is tettek javaslatot.

150.000 cseh elvesztette állampolgárságát

Prága, május 4. **Május elsejével 150.000 cseh állampolgár veszítette el állampolgárságát, legnagyobb részt zsidók.** A Szudétaföld bekebelezése után a hatóságok elrendelték, hogy igazolni kell az állampolgárságot azoknak, akik 1918 november 1-e után nyerték azt el. Csúpan 10.000 jelentkezés történt, holott összesen 160.000 személyt szolgáltattak fel, hogy igazolják papírjaikat mutassák be, mégpedig május elsejéig bezárólag, így tehát 150.000 ember állampolgársága automatikusan megszűnt.

— **A vörös hadsereg buktatta meg Litvinovot.** Londonból jelentik: Az angol sajtó nem titkolja, hogy Litvinov szovjet külügyi népbiztos lemondása a legkényesebb angol-francia-orosz tárgyalások idején teljesen váratlanul és megdöbbentő meglepetésként érte Londont, ahol sem a diplomáciai világ, sem a kormány, vagy külügyi hivatal még csak nem is sejtette, hogy az „együttes biztonság” atyja a bukás küszöbén állott Majszkij londoni szovjet nagykövet az Angol-Kínai Társaság lakomáján értesült Litvinov lemondásáról. — A Daily Express úgy tudja, hogy Litvinov lemondását Vorosilov hadügyi népbiztos követelte a vörös hadsereg nevében. Azzal vádolta Litvinovot, hogy habozásával, kapkodásával ártott Oroszország helyzetének és közelgeten, főként Törökországban és hogy állítólag Majszkij londoni szovjetnagykövet is panaszkodott volna, hogy sohasem kaphat Litvinovtól világos utasításokat mindennap mást és mást mond. — A Daily Telegraph washingtoni véleményét közli, amely szerint Litvinov bukása azt jelenti, hogy a szovjet viszáter az elszigetelődés külpolitikájához.

— Két asszony lábtlörése egy délután. Sándor Jánosné sz. Balogh Róza Tegez uca 68. szám alatti munkásné csütörtökön délután a gőztéglagyár telepén munkaközben forduláskor elesett, mert térdébe belerecessent. Azóta nem tud lábára állani. A mentők térdporckorongtöréssel a klinikára szállították és kezelés után hazavitték. — Molnár Jánosné szüi. Kántor Rozália, Tóth Árpád uca 22. szám alatti bejárónő, a Hunyadi uca 9. szám alatt takarítás közben leesett a létráról, mely kiesüszött a lába alól. Bokatorréssal szállították a klinikára, ahol a lábát gipszbe tették, majd hazavitték.

Sporthírado

A DEBRECENI sporthírszolgálat a jelenti:

Kispest értékes győzelmet aratott Bukarestben a román válogatott ellen 1:0 arányban győzött. Edzőmérkőzés volt ugyan, de értékes a győzelem. — Kispest csapatában játszott a debreceni Boeskaiból Békési Belesik is, akit kölcsön adott Kispestnek a Boeskaik és emiatt nem is ment el a kárpát-aljai túrára.

Elutazott a Boeskaik csütörtökön reggel kárpátaljai túrájára. Minden játékos megkapta a szabadságot. Pocsai útközben esatlakozik.

A vasárnapi debreceni Diósgyőri MÁVAG-DVSC NBB mérkőzést a debreceni Takács Jenő vezeti, bizonyára jól. Az NBB mérkőzések játékvizsgáló: Újpest-Phobus; Boronkay. Nemzeti-Budafok; Weber, Zugló-Szürketaxi; Kovács D. Szolnok-Ferencváros; Hertzka. — Szeged-Elektromos; Vass A.

Siketnéma világtornája lesz augusztusban Stockholmban és több, mint 12 állam jelentette be, hogy indul legjobb siketnéma sportembereivel.

A főiskolai labdarugóhajóknaságot most nem egy időben rendezik meg, hanem külön-külön, de most is kiesés szerint bonyolítják le. A BEAC kiterve a Pécsi EAC-ot, a Testnevelési Főiskola csapata a TFSK-t. A Debreceni Egyetemi Labdarugók csapata május 18-án játszik Budapesten a Műegyetemi AFC ellen és a győztes megy tovább.

Eletveszélyesen súlyos Gróf Ödön az UTE bajnok hosszútávúszója állapota újra kórházba vitték és nincs sok remény felgyógyulására, de ha fel is épül, aligha versenyezhet. A tüdejével is baj van. A debreceni Vince Jenő egyik legjobb barátja Gróf Ödön Pestben. Vince Jenő meg a hajdúszoboszlói hóforrás vízében gyógyíltatja sérült lábát és vasárnap már szeretne játszani Újpest csapatában.

A DVSC a DIMÁVAG ellen a következő felállításban játszik: Keskeny, Radics, Antal, Nagy II. Kántor, Papp, Farkas, Szabó, Bihari, Drab, Nagy I. A DVSC erősen készül a vasárnapi mérkőzésre és szeretne jó eredményt elérni Teleki csapata ellen. A csütörtöki edzésen is jól mozgott a vasútszárdá. Lehet azonban, hogy Kézi lesz a jobb-szűcső Farkas helyett, mert az edzésen jól mozgott ezen a poszton is és amellett igen gyors, erőteljes.

Rómában július hó 27-én lesz Országos hivatalos nemzeti zarándoklás, igen kedvezményes áron. A debreceni csoportot vezeti dr. Dávid Géza, aki már eljárt a legnagyobb kedvezmények elnyerése ügyében. Jelentkezések személyesen eszközölendők a Bészler és Dávid vaskereskedésben, ahol részletes felvilágosítást, jelentkezési ívet és úttervet kaphatnak az érdeklődők. Részvételi díj 96 pengőtől.

A gazdászok főiskolai vasjelvény-szerző atletikai versenye május 6-án és 7-én délelőtt 9 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen az 1938-39. tanévi akadémiai atletikai bajnoki verseny keretében lesz megtartva s akik valamely számban a kötelező eredményt elérik, azok a MFSE e célra készített vasjelvényét nyerik. Nevezési díj nincs. Jelentkezni a helyszínen lehet. A versenyen csakis olyan hallgatók vehetnek részt, akik mint akadémiai hallgatók még semmiféle nyilvános versenyen nem vettek részt.

Akadémiai atletikai bajnoki verseny. A Debreceni Gazdasági Akadémia Sport Egyesülete atletikai szakosztálya május 6-án d. u. 3 és 7-én délelőtt 9 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen rendezi meg az akadémia és a DGASE 1938/39. tanévi atletikai bajnoki versenyt. Nevezési díj nincs, nevezni a helyszínen lehet.

TERMÉNYTÖZSDE.

Határidőpiac:

Rozs júniusra: 15.05, zárlat 1494—14.96 P.

Tengeri májusra: 17.50, 17.40, zárlat: 17.40—17.43. — Júliusra: 17.95, 18.05, 17.80, 17.89, zárlat 17.88—17.90 Augusztusra: 18.35, 18.28, zárlat 18.21—18.23 P.

Készárúpiac:

A készárúpiacra a tengeri ára 15 fillérrel, a zab kötés nélkül 10 fillérrel drágult meg. A többi terményárak árai változatlanul maradtak.

Búza tiszavideki 77 kg 20.30—20.80 78 kg 20.50—21.00, 79 kg 20.70—21.20 80 kilós 20.80—21.30. — Felsőtisza 77 kg 20.20—20.70, 78 kg 20.40—20.90 79 kg 20.60—21.10, 80 kg 20.70—21.20 rozs pestvidéki 14.60—14.75, rozs más 14.65—15.10, takarmányárpa elsőrendű 18.20—18.45, sörárpa kiváló 20.50—22.00, prima 19.25—19.75, zab elsőrendű 22.70—22.85, középműsű 22.60—22.70, tengeri 17.10—17.25, korpá 14.00—14.10, 8-as liszt 16.30—16.50 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A csütörtökön megtartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 3482 darab sertést. A vásári állományból angol hússertés 851 darab volt. — Az irányszat élénk. Árak: uradalmi zsír-sertés páronként 340 külön felül 102.5—104 fillér, szedett sertés I. 96—108, III. 80—87 fillér, angol sonkasertés I. 94—97 fillér, II. 82—91 fillér, márkázott exportzsír vágóhídon átvéve, csomagolás nélkül 149 fillér.

15.776—1939. A. Targy: A gyalog járdák tisztántartása. Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint közegészségügyi hatóság értesíti a város lakosságát, hogy az 56—2031—1887. bkgy. sz. szabályrendelet 2. paragrafusa értelmében, minden háztulajdonos köteles a háza előtt elvonuló gyalogjárdát tisztántartani, azt naponta, reggel legkésőbbben 7 óráig fellocsoltatni és lesepertetni. Felhívja ezért a hatóság az érdekl. háztulajdonosokat, hogy a fenti rendelkezéseket — 100 pengőig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt — feltétlenül tegyék eleget. Figyelmezteti végül a hatóság az érdekelteket, hogy a járdákat a porképződés megakadályozása céljából száraz időben locsolás nélkül seperi nem szabad. Debrecen, 1939. április hó 27-én. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Szereltem tüzön-vizen keresztül

Regény — Tola: Székula Jenő

(12)

— En még várok.
— Mire?
— Amíg kissé fölmelegszik a víz — habogta a növényevés apostola, halálos aggodalommal hangjában.

De azért lemaszott a lépcsőn a tutajig és didergő lábát belemártotta a vízbe. De gyorsan visszahúzta. Prűszkölni kezdett, elkékült ábrázattal.

Olyan volt, mint a reszkető esont víz. Majd leguggolt megint a tutaj peremére, hogy segítsen. Piri kisasszonynak, aki králozva ért ide és próbált megkapaszkodni a moszattól nyirkos zöld gerendákban.

— Nem fázik a művész — kérdezte a biesérdista.

— Ó, én soha — felelte a sztepp-táncosnő, föl s alá topogva a tutajon, míg vízeseppektől hirtelen bőre borzongott talpától tarkójáig.

Büvös mosoly ragyogott föl a didergő leányszáján.

— S maga nem fürdik, Meggy úr?

— Mégvárom, míg melegebb lesz a Dunában.

— A Dunában sohasem olyan langyos a víz, mint a fürdőkádban — kacagott a parkett hölgye.

Gyuri is idekűn töltötte az éjszakát a Vikinghajón egy földszinti üres kabinban, amelyet a sógor előzőeknyen berendezett számára. Éjszaka nyitva felejtette az ajtót és míg magába szívta a ózonos dunai levegőt és figyelte az elvonuló gőzhajók lapátkerekeinek elapadhatatlan kepelését és a vontatók riadt szirénáját, nem jött álom a szemére: számlát és főpénkekedt, hogy mennyit hoz majd az a pénz, amit a bankban helyezett el és mit fog a Vikinghajó jövedelmezni. Hajnalig feküdt így, nyitvafelejtett szemmel, bámulva az olajfestésű deszkamennyezetet, amely recsegett-ropogott minden erősebb hullámverésre. Abba is belefájdult a feje, amikor az ezresre gondolt, amelyet a kisbárá erőszakosan kölcsönvevett tőle. Mikor kapja vissza? A zavaros agyú és könynyelmű kisbárá nem fog-e a kölcsönügyletről megfeledezni?

Világosodott az ég széle, míg elnehézedett szemhéjai összeesnekültek és besüttött a nap a kerekre nyezett hajóablakon, mire fölérredt. De lehet, hogy Dagó úrnak riad csatalkáltozásaira ébredt fel.

Kilépve a hajó folyosójára, egyenesen Práticsba ütközött.

— Téged kereslek! — szólt a sógor, a tajtékot törülgetve napsütötte homlokáról. — A báró úr vár rád. Kijött utánad autón. Rámparancsolt, hogy kerítselek elő.

— Idefőn van a vízházon?

— A Beesali-esárdában vár rád. Detreházy Pál báró nem volt egyedül, kihozta a menyasszonyát is és vele a jogtanácsosa is. Hágay Lehel dr. vöröshajú, szeplős, nyugtalan tekintetű, örökké izgékony mozékony úriember, akinek szeme most is megállás nélkül rebben erre, arra a paréjjal, bükkönnyel, labodával és vadpetrezselyemmel benőtt kocsmaudvaron, ahol pedig ugyanezeken nincsen semmi látnivaló.

A nagy Minerva-koesi ott vesz-

tegelt a veteményes kert szélén, mely kereknyomot vájva a süppedékes, porhanyós talajba. A csárdában nagy az izgalom az előkeelő társaság váratlan betoppánása miatt, ilyen nagyurakat ritkán lehet erre látni. A nyitott konyhablakon pára- és gőzöznő csap ki, talán most főzik a paprikás csirkét.

Csapody uram tucatjával hordozza ki a palackozott söröket, még hóna alatt is szorong egy-két palack.

A szabadban terítették föl. Más vendég alig volt kívülök, csak Buck Lary, a boxbajnok ült egy magános asztalnál és rettentő küzdelmet folytatott egy véresre sült, hatalmas ürücombball.

A báró társasága mámoros hangulatban volt. Látszott rajtuk, hogy még tegnapiak és még nem feküdtek ágyba. Budai kocsmaiban kezdődött a mulatság szerény vacsorával, utána kihajtottak a szigetre, majd bárók, mulatóhelyek, táncos lokálok következtek, klubok, kávéházak, szokásos pszegőzessel és olvashatatlan számú feketékkel: végezték ki a szabadba, hogy frissen habozó sörök nedűjével frissítsék föl az éjszakai dorbézolás keserű ízét.

A tüneményes szépségű Tessza fáradt és letört már, örök üdesége hirtelen fonyadt el húsznegy-órás virrasztásban.

Ujjai a poháron játszottak. Mosoly szívároga a szépágasú, összeszűkölt szemekből. Feje néha bódultan hátrahanyatlak, mint az ittas asszonyoké. Világos estélyi öltözeke is gyűrődött.

— Isten hozta, Gyuri, üljön le itt minálunk — mondotta mosolyogva és még kezét is nyújtott az urasági inasnak, aki zavarában megcsókolta a fejéje nyújtott kezét.

A kisbárá rosszalóan rázta fejét. Nem volt inyere ez a közvetlenség. Ó maga demokrata volt és nem sokat adott a külsőségekre, de a menyasszonyának nem nézett el semmi szabadoságot, különösen olyankor nem, ha már mind a ketten sokat ittak. Egy urasági inassal valóban nem szokás kezét fogni. Oktató hangon, mord ábrázattal valamiit sugott a nőnek, mire az ingerülten visszafelelt:

— Ugyan, Pali! Már megint kezdi!

(Ezek ma eivakoda hangulatban vannak. — Vacsora óta jóformán mást sem tesznek, csak veszekednek.)

A kisbárá különben is rosszkedvű. Ezt Gyuri mindjárt észrevette. Peekesen és szertartásosan ült helyén, mint olyankor, ha már felig-meddig kívül volt az öntudaton. De nemesak az ital törté le. Más is nyomta a lelkét.

Detreházy Pált valóban kellemetlen kis kalamitás érte. Délben fönnjárt a Frontbankban. Bejelentette magát a nagy Ersey Gálnak, a bank elnökénél, és nagyobb pénzkölcsönt kért. De a pénzember ridegen fogadta s nemesak a kölcsönt tagadta meg, hanem olyan gúnyos és fölényes modorban tárgyalt vele, hogy néha-zen lehet zsebrevágni.

(Folyt. köv.)

APROHIRDETESEK

Gyümölcs és csemegeüzlete,
mel a Hungaria palotából

69. sz. alá
(megyeházzal szemben)
helyezem át Kérem a n. é.
közönség további szives pórt-
fogását

Weiss Olga

Alkalmazást nyer férfi

Megbízható
jó kerékpárral rendel-
kező küldöncöt keresek
Jelentkezés reggel 9
órákor. Cím a kiadó-
ban.

Gépezelő
és fűtő felvétetik csép-
lésre, javításra. Arany
János uca 37. Ehren-
reich. 177

Házmesterpár
felvétetik. Lakást, fize-
tést kap. Kertgondozás-
hoz értők előnyben. —
Kossuth u. 15. 246

Jóesaládból
való fiút tanulónak
felvesszünk. Izsák József
Rt fiókja, Csapó u. 17.
238

Portafü
azonnalra felvétetik, a
Fröhner szállodába, —
Piac uca 67. 297

Italmérésbe
kimérőt kétszáz pengő
óvadékkal felveszek —
vagy átadom. Pesti Já-
nos, Piac uca 36. 295

Gépszét,
gépészkovácsot, vagy
traktorost keresek sür-
gősen felvételre, éves,
vagy hónapos állásba,
aki különösen a Hof-
herr-traktorhoz kifogá-
stalanul ért. Cím a ki-
adóban. 283

Alkalmazást nyer nő

Gyors- és gépirónót
keresünk, egyelőre egy
hónapi munkára, Je-
lentkezés: 9—11 óráig.
Cím a kiadóban.

Ügyes
kiszolgáló leányt tanu-
lónak felvesszünk, Izsák
József Rt. fiókja, Csapó
uca 17. 237

Segédleányt,
varrodába felveszek,
Varga uca 12. 292

Házimunkáért
egy szép udvari szoba,
gyermektelennek ki-
adó. Pacsirta uca 58.
286

Ügyes
kézi- és tanulóleány
felvétetik, Holb Erzsé-
bet, Piac uca 5. 280

Háztartási alkalmazott

Bejárónót
felveszek, Piac uca 9.
földszint. 281

Bejárónő
öt órai munkára felvé-
tetik, Simonffy uca
13. szám, I. emelet, bal
278

Mindenes
bejárónót felveszek —
egész napra, Kassa út
8. szám. 294

Délelőtti
házimunkára keresek
gyermekszertő leány-
kát, Német előnyben.
Batthyány uca 16. sz.,
keresztépület. 277

Ajánlat

Poloskairtást
ciángázzal, lakások át-
vizsgálását felelőséggel
vállalja Kiss cínozó
vállalat, Kigyó uca
5. szám. 1476 5. 31

Női kabátot
Vágótól,
Férfi raglánt
Vágótól,
Csapó uca 10. szám.

Cianoztasson
bizalommal a „Csala”
cianozó vállalattal, Rá-
kóczy uca 9. sz. Tele-
fon: 14—27 sz. 1038 5. 29

Varrógép,
kerékpár, vétel, csere,
eladás, kölcsönzés, al-
katrészek olcsón. Javi-
tások jótállással Eisen-
berger, Csapó uca 101.
875 5. 13

Szűcs
cíanozási vállalat, Var-
ga uca 10. 983 5. 15.

Zománcozott
tűzhelyek olcsón kap-
hatók Hatvan uca 70.
Telefon: 12-48. szám.
Ocska tűzhelyét bece-
rélem. 843 7. 15.

Költőzködés
villanókörtől átserél-
jük 20 fillérért. Gramo-
fonok, rádiók, disztár-
gyak. Vagyontmentő, —
Hunyadi uca 18.
1371 5. 21.

Fáy-arekrémes
tégelyeket visszavesz —
Grósz Nagy Ferenc
„Aranyegyszarvú”
gyógyszertára. (Színház
mellett.) 1794 5. 30

Új eszerékályhák
raátáron. Atrakásokat
felelőséggel vállal —
Laczkó eszerékályhák,
Hatvan u. 4. Telefon:
27—93. 1791 5. 28

Vasarúk,
zománcozott tűzhelyek
kéménytoldók, függöny
rúdák, vendégágyak,
előnyös áron besze-
rezhetők Kormos Jó-
zsef vaskereskedőnél,
Csapó uca 15.
1771 5. 27

Zománcozott
és olcsóbb lakatos asz-
tali tűzhelyek legolcsó-
bban. Csapó uca 87. sz.
tűzhelyüzem. Használ-
tat becserelek. 424 5. 31

Szandálok
és cipők legolcsóbb be-
szerzése Ökrös sajtáké-
szítményű, raktárából,
Sas u. 1. 122 6. 2.

Kellemes lakás,
finom koszt a Hun-
gária panzióban, szo-
bák napokra és hónap-
számra, Ferenc József
út 59. szám. Telefon:
23-39, 800 vv. 290

Retikülök,
textilárú, sportcikkek
igen olcsón viszont-
eladóknak Olimpiából.
Mandel cipőüzletben.
258

**Nevető arc,
bársony síma**
**Benyáts-penge
ez a titka**
10 db 50 fillér
**Benyáts
áruház**

Kerékpárjait,
varrógépjét, felújítom,
tökéletesen kijavítom,
átzsírozom. Új kerék-
páralkatrészeket rak-
táron tartok. Nagy Ist-
ván, Széchenyi uca 6.
274 6. 15.

Kereslet

Filléres
vonatra két darab je-
gyet ráfizetéssel átven-
nék, Borz uca 3. 275

Élelmiszer ital

Marx-lerakat,
Péterfia 52., házhoz
szállít tejet, tejtermé-
keket, kenyeret, süte-
ményt, legpontosabban.
269

Bútor

Antik komót
Wertheim-kassza, író-
asztal, háló, ebédlozse-
krény, konyhaberende-
zés eladó Dégenfeld-tér
6. szám. 1661 5. 7.

Nyolevan pengőért
eladó két zománcos, s
rézdiszítésű márvány-
lappos hálószobabútor,
divány, Kigyó uca 45.
297

Iroda

Két
uccai napfényes szoba
irodának, rendelőnek
vagy csak garzonnak
kiadó. Csapó uca 10
alatt az emeleten. Érte-
kezni az udvarban. 214

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Eladó üzlet.
Betegség miatt fűszer,
trafik és egy jómene-
telű italmérés. Értekez-
ni lehet Fő uca 125.
szám. Berettyószent-
márton. 226

Kiadó lakás egyszobás

Egy szoba,
előszoba, konyha, für-
dőszoba új berendezés-
sel, WC-vel, tisztá, na-
gyon szép lakás, virá-
gos udvarban azonnal-
ra. Hatvan uca 24
290

Garzonlakás,
földszintes uccai, teljes
komforttal kiadó. Bla-
háné 14. (Rendőrpalota
mögött.) 117

Kiadó
már május 15-ére egy
szoba, konyhás lakás,
300 öl szőlővel, Homok
kert, Szoboszlay Papp
István uca 18. szám
alatt, ahol megtekin-
tethető. Értekezni csak
délután 2—3 óra kö-
zött. A kiadás feltételei
felől Maróthy György
uca 9. sz. alatt lehet
érdeklődni. 293

Kiadó lakás kétszobás

Két- és három-
szobás parkettes fürdő-
szobás, gáz és villany-
nyal ellátott önálló vil-
lalakás Poroszlay út
26 alatt május elsejére
kiadó. Érdeklődni Tóth
és Sebestyén Rt-nél, —
Fürdő uca 2. 1929 vv.

Kétfő, három-
szobás, féregmentes la-
kás, több mellékhelyi-
ségekkel, tiszta, egész-
séges udvarban azon-
nalra, Hatvan uca 24.
283

Kiadó lakás háromszobás

Villa,
háromszobás, összkom-
fortos, parkírozott, —
gyümölcsösrel és szőlő-
vel beültetett 448 négy-
szögletes telken, villa-
negyedben, áthelyezés
miatt sürgősen eladó.
Értekezni: Lajos király
tér 7. szám alatt 107 vv.

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás,
komfortos lakás, ol-
csón kiadó. Hunyadi a
17. szám. 268

Lakást keres

Kimondottan
különbejárattú bútoro-
zott szobát keresek. —
Ajánlatokat „Diszkrét”
jellegre a kiadóba. 284

Butorozott szoba

Uccai
különbejárattú olcsó
szoba kiadó József kir.
herceg uca 6. sz. 296

Butorozott
szoba, nagyon szép he-
lyen kiadó, esetleg
konyhahasználattal. —
Huszár uca 13. 285

Ingóság eladás

Eladók
városból költözés miatt
mindenféle bútorok,
ebédlo, háló, perzsa-
szőnyeg, függönyök stb
Simonyi 5t 11. A.
1407 5. 6

Porszívó
A. E. G. eladó. Teleki
uca 32. sz. 6. lakás.
232

**KIRÁLY KAVÉI
MÉGIS A LEGJOBBAKI
AROMÁS, ZAMATOS
KAVÉI**

**KIRÁLY ÜZLETÉBEN
AVEYO ELOTT PÖRKÖLIK
DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM**

Nagy
konfekció állvány toló
üvegajtóval, két kisebb
üvegajtóval, két kisebb
üvegajtóval állvány gyögy-
szertár részére Olimpiá-
ból. Mandel cipőüzlet-
ben. 258

Uj
nagy jégszekrény, két
fehér szekrény, négy
fotel asztallal. Törvény-
széki igazgatóné. 239

Filadendrum,
szép hibátlan, helyszü-
ke miatt eladó. Bőször-
ményi út 6. 272

Egy sütőkék
mely gyermekkoosi el-
adó. Késes uca 31. sz.,
harmadik ajtó. 282

Elveszett

Elveszett
egy iratokkal telt sárga
íratlárcsa, magyaros mo-
tivumú díszítéssel és
FL. monogrammal. —
Tisztelettel fölkérem a
szíves megtalálót, jut-
tassa címemre. Cím a
kiadóban. 267

Gazdasági termények

Fügefá,
szép gyökerez példá-
nyok, darabonként 30,
40, 50 fillérért már kap-
ható. Hatvan uca 24.

Tengeri
150 mázsa, kifogástal-
an száraz, eladó. Sza-
bó Kálmán uca 34.
270

Gazdasági eszközök

Szőlőkaró
hasított akácából, haza-
szállítva kapható Vágó
tűzfakereskedésében, a
Margit-fürdőnél. Tele-
fon: 16-24. 1677 5. 15.

Eladó ház

Modern,
összkomfortos, emele-
tes, 25 évig adómentes
villa eladó. Vilmos esá-
szár körút és Martino-
vics uca sarok. 279

Csinos
kis családi ház eladó.
Toldi uca 19. sz. 1941

Hajdúszoboszlón
ház eladó. Rákóczi út
88. szám alatt, esetleg
bérbeadó. Értekezni le-
het: Debrecenben e lap
kiadóhivatalában. 1234

Négyszobás
utcai fürdőszobás és
egy udvari fürdőszobás
lakással bíró 246-négy-
szögletes telekkel Teleki
uca 77. alatti szép ház
— garázs is van benne,
— most olcsón megve-
tethető. Tudnivalókat a
kiadóhivatalban. E 31

FIAT
Ballila csukott, kétajtós
alkalmi áron eladó. —
Szoboszlai, Széchenyi u.
24. 572

Kertkedvelőknek,
egyetemi tanároknak
alkalmi vétel, közel a
városhoz, egyetemhez,
villamos megállóhoz az
István-malom hátamö-
gött, az Andrássy út 28.
szám alatti csodaszép
szőlő és kb. 5—600 drb
termőfából álló nemes
gyümölcsös, kétszobás
lakással, melléképüle-
tel, jóvízű kúttal, óriási
nagy homokbányával,
nagyon olcsó árért,
egészben, vagy részben
azonnal eladó. Érte-
kezni lehet Halász ven-
deglőben (Margitfürdő
mellett). 973 5. 15.

Kétlakásos
ház 129 négyzetgööl te-
lekkel, Möriz u. 1. sz.
alatt olcsó áron áladó.
Bövebbet a kiadóban.
E 30

Egészséges
városrészen, Kom-
lóssy ut 10. 519 □ öles
villatelek, két uccára
szól, eladó. Felvilá-
gosítás kiadóhivatal-
ban. E 28

Két
utcára nyíló házastelek:
Borz u. 26. és Csap u.
39. 148 négyzetgööl, több
kislakással olcsón el-
adó. Cím a kiadóhiva-
talanban. E 26

Pompás
helyen szép telek ol-
csón megvehető. —
Komlóssy ut és Dóczy
u. között az Egyete-
mi Atlétikai Pályá-
val szemben fekszik,
864 □-öl. Három par-
cellában is eladó —
Cím a kiadóban. E 29

Gyönyörű
ötszobás lakással bíró
293 négyzetgööl telkes
ház méltányos áron el-
adó. Jókai u. 9-c. Köz-
lebbet a kiadóban.
E 27

Boldogfalva
uca 3. számú telek
245 □-öl olcsón eladó.
Cím a kiadóban. E 24

Eladó házhely

Villatelek
egy 404, s egy 327 négy
zetgööl, a Lajos-király
tér, közművekkel, át-
helyezés miatt sürgő-
sen eladó Értekezni le-
het: Lajos király-tér 7
szám alatt. 107 vv

Eladó állatok

Fajtiszta,
nagytestű bronzpulyka-
tenyésztőjás darabja 50
fillér. Saádné, Arad-
ványpuszta, Szabolcs.
Átvehető Debrecenben.
1218 5. 12

Szerkesztőség (feladás)
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyoma a
NYISZANTULI KÖNYV-és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős
DR. SZIGETHY GYULA
igazgató.